

'Səbhə Pəlv 'paa Wləmʊ -nyıma yoo

Nu, -Lagənyıma mia Wləmvgbe 'wv, 'ma *Pəlv 'paa 'səbhə ni yoo. ⚡ nee wa -yla wee 'səbhə 'wv nu, nyıma 'ni mneni wa 'ka -Lagə -yəlanyni wa 'dəe lagvgue nya. Nu, nyıma -ka -Zezu *Klisı dlı -gv zu, 'in -Lagətia wa gbonyii 'wv, 'in o nyęa wa 'yliyəgagie lolu.

Fvsaweli

¹ -Ami, -Zezu Klisi lubhononyo, *Pəlv, -amı celia aın 'wv. -Lagə laa 'mı, in 'ka o *tietienyo -ze, məa -saa -bha 'mı o gbvv gbada.

² Wee -Lagəgbv mia de ni, -Lagə ka bha we gba o gbvv -falipanyaa gbegbein, 'in wa yia we celi *-Lagəsəbhə 'wv.

³ ⚡ 'Yuu -gvgbv we gbaa. Nu, 'mə wa gwalla o dvkpasa, nyımaa 'wlulapılınyo *-Davidıu zvayli, nyıme -kpvə 'bhisa.

⁴ Zuzu 'Pvpa -slolua 'titə nya nu, mə -wa -Lagə Yu, o ka tlthinya glaa 'wvssoo 'gbv.

⁵ ⚡ -amıaa -Kanyo -Zezu Klisi mia ni, o gbegbein -Lagə nva -aın 'nanı 'wv, 'in -a yia o tietienya -ze o 'ñnu 'gbv -a 'ka dvdvgv -nyıma weee o 'titə -slolu, 'in wa 'ka o weli 'nvñwe zu dlzvzve nya.

⁶ -Wa o -saa -bha wa 'ka o weli 'nvñwe zu, a mı wa glaa, -we ka gbv -wa, o ka 'ya amıa la -Zezu Klisi -nv nya.

⁷ Amıa weee, -mə *Wləmʊ, amıa -wa ka ze -Lagə -kali, 'in amıa -wa o laa a 'ka -mı tikli, nu, -amıaa

Dide -Lago -yo -amıaa -Kanyo -Zezu Klisi ıjwna aın 'nyu la, 'in wa 'nye aın 'wvtvtve -dləo.

Pəlv 'yibha o 'ka Wləmv -nyıma 'yi

⁸ Tiatia mia, -Lago na paa fuo -Zezu Klisi 'ŋni nya, a 'də weee 'gbv. -We ka gbu -wa, dlı a zva, we 'dı ka 'gbe weeee -gulammeni.

⁹ -Lago, -o ka lubho in mia nvda na dlı weee nya -Lagəgbvv gbagbie nya, o -yi we 'ji ni, -we na gbaa gbuzɔnu -wa. We 'gbv, in -ka -Lago bhubhoeda -mı, amıaa 'ŋni' bɔ -mə.

¹⁰ Zlabhuezo, na bhubhoea o, o 'ka 'mı 'yoo 'nye, in 'ka amıaa -gbe mnı.

¹¹ Ni, amıaa 'yiyiee 'tv mı 'mı 'bhada. In -ka amıaa -gbe yi, -Lago Zuzu wlawlalu a yia 'yia na gbegbein, 'in a 'ka dlı 'təmanı.

¹² Ni, in 'ybha in -mı aın glaa, 'in -a 'ka 'kvayli 'pvpalı nanvv dlızvzve -yo amıaa -nv 'sɔɔ gbegbein.

¹³ Bheliaın, -we in 'ybhaa a yibheli 'ji, mv -wa ni, amıaa -gbe na yi yaa yia -zakpa duun, 'in in 'nı -slı we 'yoo 'yi. In -ka -mɔ nyni ni, in 'ybha ni, na lubho mia, sa we 'yia -tnvv laga -dvdu -putu -gv, we nv 'ya 'sa amıanvv -gbe.

¹⁴ -We in 'kaa lenv, mv -wa ni, in mnı dvdu weee -gv, -wa ka 'yli -bloa klaa, -wa ka 'yli 'nia -blo klaa, -wa -yia 'sebhə we -yo -wa 'nia we -yi, wa -gbe.

¹⁵ We mı 'saa 'gbv ni, na dlı mı amıaa -gbe nynida -mɔ Wləmv, in 'ka aın -yla -Lagəgbv gba.

-Lagəgbv, mv ni

¹⁶ Ni, in -ka -Lagəgbv gbada -mı, we'e 'bhalı 'mı zv. -Lago 'titə -wa, 'in -wa zva o dlı -gv, 'ma o saa gbv 'wv: *Zuifv o saa gbv 'wv tıa, 'bhie o saa nyımaa pnı gbu 'wv.

17 -We wee -Lagəgbv slolua, mv nı: nyıma -wa zva
ɔ dlı -gv, nyıma tıklı nya ɔ bhua wa 'wv. Dlızvzve
-bhlogbəo nya nyıme bhua gbu 'wv. We mı celida -
Lagəsebhə 'wvə: «-C -Lagə yibhelia nyıme tıklı nya
dlızvzvee 'gbv, 'yliyəgagie -məo yia 'yia.»

Nyıma weee ka gbvnyuuu 'gba 'wlu -Lagə 'yu

18 Nu, -Lagə mı ɔ 'cə -we bhua yalı -sloluda, -we ka
gbv -wa, dvdvgv -nyıma mı gbvnyuu lənvda, 'in -we
wa nva le, we 'nı tıklı -mı. 'In wa lənvgbv 'nyii nya
wa tuntnua -Lagəo gbużənu.

19 Nu, -we -yo wa mnenia wa 'ka -Lagəo gbu
yibheli, we mı wa 'yu: -Lagə ka we wa 'klvslolu
'nanvv.

20 -Lagəo 'tıtə, we'e bhua, 'in wa'a 'yi we -yo, 'in sa
-Lagə mıa, wa 'nı mnени wa 'ka 'sa ɔ -yəyi. Nu, da -
Lagə -laa dvdu la, wa mnени wa 'ka wee gbu yibheli.
-A -ka -Lagəo lalalu yla, -amıaa 'wlukvvn mnени we
'ka -Lagə -yo ɔ 'tıtə -yəyi. We 'gbv nyıma 'nı zizelida
-ka.

21 Wa yibhelia -Lagə, wa 'nı ɔ 'jnı -mnıni, 'in wa
'nı ɔ suo 'pa. 'In, 'mv nyıme 'ka yaa -Lagə -yla lənv. -
Slęen, wa 'wlukvvn lapvopalie bhe, wa 'nı gbuylilo dlı
-ka, we mı nikpise 'wv.

22 Wamıa nee, wa -yi gbu, 'in -zugba wa nv -
sabħebħagbv le.

23 -Lagə, -ɔ'ɔ tlıa, -ɔ ka 'jnı wa 'kaa -mnıni, wa tı -
bha -məo, 'in wa bvıbəa telitelhi -we 'vlıa nyıma -wa
tlıtlıe mnenia -yo blublunıma kłaa, 'lalimnvanıma
kłaa, we -yo dlıunononıma.

24 -We mia dee 'gbv, -Lagə yia wa kwəbısa
wa dlıwvınyılı 'bı, 'in wa plalıa wa 'də pıvı,
zvbhalıgbvı lənvıe nya.

25 Wa ka -Lagəə gbuzañu -bligvpali, 'in wa yia yonya -yəñwnu. 'In -Lagə -o ka 'ñni nyıma 'kaa 'ylimanı sazəñu sa 'yli weee nya, wa yia -bha -məə 'də tı, -zugba wa bvbə o lalali o 'bıgv.

26 We 'dəe 'gbv -Lagə yia wa kwəbısa wa zubhalı gbuu 'tu 'bı. Nu, wa 'ñwnı -yo wa 'lowlia'a -dı -sleen -budu 'wv, 'ñwnı -putu wa -yo wa dia -budu 'wv. 'Sasvkpə gbuu lenve mia, we 'nı 'ylinanı dvdv -gv.

27 'Sa -bhlokpadə nvkpasıa -yo wa 'ñwnı'ı -dia -budu 'wv. Nvkpasiaa tu bhaa wa. Wa -lima wa -yo wa dia -budu 'wv, zu we kaa. -We mia dəe 'gbv, -lu -we ka 'klı wa lenvgbv 'nyuu kaa, 'mv wa yia.

28 Nu, wa 'nı ñwnu wa 'ka -Lagə yibhelii 'gbv, o yia wa kwəbısa wa 'ka wa 'dəe 'wvkanə gbu lenv. 'In -we nyıme 'na 'kaa lenv, 'in wa nva we le.

29 'Ylinyunogbv 'yli -bhlo -bhlo yea wa: nyıma 'nyii wa -mia, wa -limaa kwelu wa dlı nynia 'wv, wa nvkple -nyu 'yli. Zenyi yea wa dlı zo, 'in nyıma -bhabhie nanıa wa dvdv. Wa ka -zle, wa -lima wa nva -dawli 'wv, gbukpva -gbv wa nva le. Nyıma wa saa 'ñni,

30 gbunyuu wa gbaa wa -limaa gbegbein, -Lagəə tonyıma wa -mia, wa -lima wa vəlia, wa 'de wa ylimanıa, wa 'de wa ylılia, naci weee da wa talıa wa 'ka gbunyuu lenv. Wa'a zu wa dide -yo wa 'nyaa 'nvñwe.

31 Wa 'nı 'wlukvvn -ka, wa'a nə wa 'dəe gbagbawelı -gv, wa 'tε, wa 'nı nyazıdlı -ka.

32 Wa -yi -Lagəə gbuwvbhubhue 'ji: -wa nva we 'sasvkpə -gbv nı le, tlıtlıe -wa wa -nv. We mi 'sa 'bhie, -zugba wa nv we le, 'in 'dəbhie, təlvə -ka we lenvda -mi, 'in wa ñwnunu 'yaa -maa.

2

-Lagəə nyimaa -yəgbv 'wvbhubhue

¹ We 'dεε 'gbv, -mɪ bhua dε -na nyimaa -yəgbv 'wv, nyəəo nyəə -in -ka -mɪ, -in 'nɪ zizelida -ka. Nyimaa -yəgbv -na bhua 'wv, 'in -we wa nva le, mv -bhlokpadε -na nva le. Nu, -in -ka wa -yəgbv 'wvbhu, -na 'dε -in -luelia gbu.

² 'In -a -yi we 'ji nu, -wa nva 'sasukpa gbu le, -Lagə bhua wa -yəgbv 'wv sazənu sa.

³ -Mɪ, -mɪ bhua -wa nva we 'sasukpa gbu le -yəgbv 'wv, 'in -we wa nva le, 'mv -na nva le. Nu, -mɪ dlɪ 'wv nu, -Lagəə gbuwvbhubhue yia -mɪ -gvzia yɪ?

⁴ -Lagə ka 'nanɪ bhabha, ɔ dlɪ tie, ɔ yi wvsa. 'Lee, nyani -na nyania ɔ yɪ? 'Lee, -in 'nɪ we 'ji -yi nu, -Lagə -ka sa 'nanɪ -ka -na daa, nu, -in 'ka -na dlɪ 'bhitii gbu -waa?

⁵ -In -su yukwli -yo, -in 'nɪ 'yibha -in 'ka -na dlɪ 'bhitii. We 'dεε 'gbv -na zumania -Lagəə 'ce 'wv -na 'dε -yo. Wee ce mia, -Lagəə nyimaa -yəgbv 'wvbhu -zli, -na yia we. Nu, we zli -Lagə yia nyimaa -yəgbv 'wvbhubhue -sloluə sazənu sa.

⁶ -We nyime -ka lenv, we -tnvv ɔ yia 'yia -Lagə kwəə.

⁷ Nu, nyima təlvə -wa təmania dlɪ gbvzənvu lenve 'bi, -wa talia 'ηniumnie kлаа, 'ηnikwalie kлаа, we -yo 'yliyəgagiee da -Lagə kwəə, 'yliyəgagie -we 'nia bhloluda -ka, 'mv -Lagə yia wa 'nyea.

⁸ 'In, nyima -putu -wa səlvə -Lagə -yo 'wv, -wa'a zva ɔ gbvzənvu 'nvnjwe, 'in wa zva 'ylinyunogbv 'nvnjwe, ma -yo -Lagə yia ɔ 'ce 'kadv 'paa.

⁹ Siasie 'kadv -yo dlisulo yia nyima weee -wa nva gbvnyuu le bhitia. Zuifv -gv we yia gwedliə, 'bhie we 'ka -wa 'nia Zuifv -gv nyni.

10 'In -wa nua gbuzənu lε, wa 'ŋni -Lagə yia -mninia, 'in ɔ 'ka wa 'ŋni kwali, 'bhie ɔ 'ka wa 'wututue -dləo 'nyε. Zuifv -gv we yia gwedilə, 'bhie we 'ka -wa 'nia Zuifv -gv nyini.

11 Nu, -Lagə mia, ɔ'gbızı nyıma 'wv.

12 -Wa 'nia *Moizu tite -yi, 'in wa nua gbonyuu lε ni, wa 'ni we -yioo, thia -maa yi 'yaa. 'In -wa weee -yia wee tite, 'in wa nua gbonyuu lε, wee titee gbegbein -Lagə yia wa -yəgbv 'wvbhua.

13 Nu, -wa mia tklu -Lagə 'yu, ma -wa nyıma -wa zva tite 'nəŋwe, we 'ni nu, -wa pulva we yukwli, 'in wa'a nua we -gugbv lε.

14 'In, -wa 'nia Zuifv, wa 'ni tite -yi. We mi 'sa 'bhie, -we wee tite gbaa, təlvə nəa we -gv. Waa nyıma mia, wa 'ni tite -ka. Wa 'dε -wa wa 'dεe tite.

15 Wa nənbhv slolu nui, lenvgbv -we tite 'yibhaa, we mi cəlda -mə wa dli zə. Wa 'wlukvvn mi we dayınyə nya. Mu nya wa 'dεe 'wlukvvn lapvpalie bhua wa -yəgbv 'wv, nui, wa ka gbonyuu lenv, nui, wa ka gbuzənu lenv.

16 Gbvwvbhu zli, wa yia we -yoyia. Nu, -Lagəgbv in mia da gbada, we nee nui, we zli, -we weee nyıma zizea, -Lagə yia we gbu 'wvbhua -Zezu Klisu gbegbein.

Zuifv -yə tite

17 Nu, -mi, -mi laa -na 'dε Zuifv, 'in -na dia tite dli 'wv, 'in -na bhua -na 'dε 'wv 'kadvv, -na -Lagəo 'gbv.

18 -In -yi -Lagəo dvmagbv, 'in tite ka -mi -slolu nui, -we mia 'nanvv -in yibheli we.

19 'In -na bhua -na 'dε 'wv 'lələnyaa 'yoo da -slolunyə nya, we -yo -wa mia nikpise 'wv wa zli nya.

20 -In nəe nü, -wa 'nía 'səbhə -yi, -mí -wa wa -slolunyə, 'in -in mia 'nyenyeyüaa 'yliyəzənyə nya, -we ka gbu -wa, -in mi we -gv nü, tite slolua -mí gbuzənu -yo -luyilo sa tıklı.

21 Nu, -mí slolua nyıma. Ləe -lu ka 'gbu, -i' in -slolu -na 'dəa? -In nəe wa -ylae: «A 'na ylili 'wie -ni», 'in -zugba -mí, -na 'də -na yli 'wiee?

22 -In nəe: «-In -yo 'ŋwno -putu 'na -dılı -budu 'wv -ni* », 'in -mí -na nva we le yı? Yoyolagə -na nyea 'wv, 'in -na ylia -we mia wa yoyolagə -budu zə yı?

23 -Na 'də -na bhua 'wv titee yilonyə nya, 'in -i'in zu we 'nviywə. -In -ka 'sa nvda -mí ni, -Lagə 'ŋni -na bəlia zə.

24 Nu, we mi cəlida -Lagəsəbhə 'wvə: «Amiaa 'gbu, -wa 'nía Zuifv, 'in wa gbaa -Lagə 'ŋni 'nyuu.»

Knı 'wvpapiee 'zayli

25 Knı 'wvpapie mia, -in -ka Moizü tite 'nviywə zu, we ka 'ji. 'In -in 'ni wee tite 'nviywə zu, we 'wlı sa wa 'ni yaa -mí *knı 'wvpa.

26 Sa 'bhisa, wa 'ni nyime yabhlo knı 'wvpa, 'in -zugba o zu -we tite yibhalia nyime 'nviywə, 'lee, -Lagə 'na 'ka o 'wvbhu nyime wa 'paa knı 'wv 'bhisa?

27 Nyime, -o wa 'nía knı 'wvpa ku -yo, 'in o zva tite 'nviywə sazənu sa, -mí i zva da tite 'nviywə, mə yia -na -yogbu 'wvbhu. 'In -zugba wa ka -mí knı 'wvpa, 'ya tite -we mia cəlida, we mi -mí kwee.

28 Nu, -o mia Zuifv 'zayli nya, we 'ni nyime -o wa yibheli ku -yo, 'in wa 'pa knı 'wv ku -yo, mə.

* **2:22** Glekiwəli 'wv, we ji -wa nü, -wa kıkwalia, wa -yo nyıma -putu 'na -dılı -budu 'wv -ni.

29 Zuifvv 'zayli mia ni, -mə o 'wv wa yibhelia we.
 -We -wa *knı 'wvpapiee 'zayli ni, mv -wa dlı -nv,
 -Lagəo Zuzuū -gbə we bhva, nı, we'e 'bhv tite -we
 mia celidaa -gbə. Oo nyıma mia ni, we 'ni nyıma
 kwalı o 'ŋni, -Lagə kwalıa o 'ŋni.

3

*Zuifv -yo -wa 'nia Zuifv, wa mi gbvnyuu -lenvnya
 nya*

1 'Lee, Zuifv mia, lee -lu -zənv o ka, -we -zi -o 'nia
 Zuifva? 'Lee, knı 'wvpapie ka 'jii?

2 Cıñ, we nanı 'yli da weee. Tiada mia, Zuifv -yla
 -Lagə wlaa o weli.

3 Zuifv təlvə 'ni yaa -Lagəo weli -gv no, 'lee, -a yi
 yaa gba nı, -Lagə 'na 'ka o weli -gv -tuv?

4 -Innya, we 'ni sa -mı. -A yibheli we 'ji nı, -Lagə
 mia, gbvzənv -gbanyo -wa, -zugba nyıma weee ka
 yo. -Lagəsebhə ka we -gvgbv gba -Lagəo dae:
 «Wa yibheli -mı tıklı -na gbagbawelı 'wv,
 'ın wa -ka -mı gbvwıbhuda kwa,
 'ın -na galıa wa -gv.»

5 Gbonyuu -we -a nıa le, mv sloluı nı, -Lagə tıklı.
 We -ka 'sa -mı, -Lagə -ka -aın 'ce -yəpalı ni, 'lee, -a
 mneni -a 'ka gba nı, -Lagə 'ni tıklı -mı? (In -ka 'sa
 gba, dvdvgv -nyıma 'bhisa ıı gbaa we.)

6 -Innya, we 'ni 'sa -mı. -Lagə 'ni yaa tıklı -mı, sa o
 'ka nyımaa -yəgbv 'wvbhua?

7 'In na yotıbhve -ka -slolu nı, -Lagə gbaa
 gbvzənv, 'ın nyıma -ka o 'ŋni -mnını we 'gbv, lee -lu
 ka 'gbv o dılı 'mı gba, gbonyuu -lenvnyo 'bhisaa?

8 'Sa təlvə velıa -aın, 'ın wa gbaa nı, -amıa nee: «-
 A nı gbonyuu le, 'ın zvzənv -nı 'ka -bha 'tlalı!» Nı,
 -maa -cıan mia de, -kaslv 'wvpapie mı wa -nv nya.

9 Saa nya? 'Lee, -amia Zuifu 'ylia, -amia -zia nyıma tələva yı? -Innya, we 'nı 'sa -mı. In ka 'cın we -slolu nı, Zuifu -yo nyıma -putu, gbvnyuu ka 'titə wa 'de weee -gv.

10 Nı, we mı cəlida -Lagəsəbhə 'wvə:
«Nyıme -o mia tiklu, o 'nı -mı.

Nyıme yabhlogbəə 'nı tiklu -mı.

11 Nyıme yabhlogbəə 'nı gbvylonyı nya -mı.
Nyıme yabhlogbəə' -talı -Lagəə da.

12 Nyıma weee ka 'yoo -zənv -gvlabhvəv,
wa ka -nyumo.

Nyıme -o 'kaa gbvənv lenv, o 'nı -mı.

13 -We tlaa wa ıwəe we 'wlı, gbawla -kalı ıwə.
Wa mıə nya wa nıva wa -lima -dawli 'wv.
-We tlaa wa ıwəe, 'mənumee -dlə -wa.

14 Məlatıwəli 'nyuu yea wa ıwəe.
'In wa wəli nıva nyıme le.

15 -Gwagwie nya wa mnıa nyıme 'bhaa.

16 Da wa -ka 'plılı, -lu wa saa la,
'in wa tıa -bha sıasie.

17 Wa 'nı 'wututve -dləccə 'yoo -yi.

18 -Lagəə səsve 'nı wa dlı zo -mı.»

19 -A -yi we 'ji nı, -we weee tite gbaa, -wa -yia tite, wa -nıv nya we mia. We -ka 'sa -mı nı, nyıme yabhlogbəə 'nı zizelida -ka. Nı, nyıma weee ka gbvnyuuu 'gba 'wlı -Lagə 'yu.

20 We 'deə 'gbv, -Lagə 'na 'ka nyıme yabhlogbəə 'yı nyıme tiklu nya titee 'nıvıwəzvzvəe 'ylibilanənvə nya. -We tite nıva le, mıv slolu nı, gbvnyuu -lenvnya nyıma -mia.

Sanəə -Lagə zəlia nyıma nyıma tiklu

21 'In -sl̩eən mia, sa -Lag̩ 'kaa -aɪn nyıma t̩ikl̩i -z̩eli, o ka we -aɪn 'kl̩vslolu. O -ka -aɪn nyıma t̩ikl̩i -z̩eli yi, o' yla -amıaa t̩itee 'nuŋwəzvuzv̩ee 'ylibulanənve. Nu, t̩ite -yo *-Lag̩gbv̩ -fahpanya m̩i we gbvdayinya nya, wa ka bha we gba:

22 -Zezu Klis̩ dl̩gvuzvuzv̩ee gbegbein -Lag̩ nua nyıme t̩ikl̩i. -Wa weee zva Klis̩ d̩li -gv̩, 'ma o nu 'saa. -We ka gbv̩ -wa, 'wugbızie 'ni wa nyıd̩i -m̩i:

23 nu, nyıma weee ka gbvnyuu l̩enu. Nyıme yabhlogb̩o 'ni -Lag̩o 'ŋnumn̩ie -yɔcipa.

24 Nu, -Lag̩ mia, o zuzən̩ nya, o nua nyıme t̩ikl̩i sa bhe, -Zezu Klis̩ gbegbein. M̩o saa nyıma gbvnyuuu gaylo 'wv̩.

25-26 -Lag̩ 'ybha nu, -Zezu slu o 'piən la 'slaka 'bhisa. 'In o 'slaka nya, -Zezu yia nyımaa gbvnyuuu lamumni, 'in -wa zva o d̩li -gv̩, wa 'ka t̩iklimimie 'yi. Sanee -Lag̩ 'ybhaa o 'ka -slolu nu, o m̩i t̩ikl̩i. Nu, o ka dl̩itie l̩enu bha, 'in o 'ni we bhla nyıma -kaslu 'wupa wa gbvnyuuu l̩envee 'gbv̩. 'In -sl̩eən mia, -Lag̩ slolu nyıma nu, o m̩i t̩ikl̩i, 'in o 'ka nyıma, -wa zva -Zezu d̩li -gv̩, t̩ikl̩i nu.

27 'In -amıaa ka -bha weli yabhlo -a 'ka -amıaa 'de 'yimanu? -Innya, we 'ni 'sa -m̩i. L̩ee -lu ka 'gbv̩a? -We ka gbv̩ -wa, -we nanıa 'yli, we 'ni t̩itee 'nuŋwəzvuzv̩ee 'ylibulanənve -amıaa 'd̩eə lagvvgve nya, nu, -Zezu dl̩gvuzvuzv̩ee -wa.

28 -We -gv̩ -a pupalia 'wlukvvn la, mu ni: nyıma m̩i t̩ikl̩i -Lag̩ 'yu, -we ka gbv̩ -wa, wa ka -Zezu d̩li -gv̩ zv̩. We 'ni t̩itee 'nuŋwəzvuzv̩ee 'gbv̩ -Lag̩ yi wa 'yi nyıma t̩ikl̩i nya o 'de 'yu.

29 Nu, -Lag̩ mia, Zuifv̩ -bhlogb̩o -nu o -mia yaayu 'lakpanya -Lag̩ o -m̩i 'yaa yi? 'Lakpanya -Lag̩ o -m̩i 'yaa:

30 Nu, -Lago mı -bhlogboeo 'gbv ni, mə yia Zuifv nyıma tıklıu -zelia wa dlızvzvee 'gbv, 'in mə -bhlokpadə yia 'lakpanya nyıma tıklıu -zelia wa dlızvzvee 'gbv.

31 'Lee, we -ka 'sa -mı ni, dlızvzvee -gv, tite mı bhee? -Innya, we 'ni 'sa -mı, mı nıva we le, 'in tite kaa 'nunwe.

4

*Ablaamv zva -Lago dlı -gv

1 We -ka 'sa -mı, sa -a 'ka -amıaa dvkpasa *Ablaamvv daa gbaa? Lee -lu ɔ 'yı ɔ lenvgbv 'wva?

2 Nu, -Lago -ka yaa Ablaamv yibheli nyıme tıklıu nya ɔ lenvgbv 'wv, ɔ mneni ɔ 'ka ɔ 'de 'ylimanı. 'Bhie, we 'ni -Lago yu.

3 Nu, -Lago-welı nee: «Ablaamv ka -Lago dlı -gv zv. ɔ dlızvzvee 'gbv -Lago yia ɔ yibheli nyıme tıklıu nya.»

4 Nu, nyıme -ka lubho nıv ni, 'penı wa penıa ɔ, 'in -we ɔ 'yıa, we 'ni bhe ɔ 'yı we, ɔ ka we 'klu.

5 Nu, nyıme -ɔ'ɔ dia ɔ lenv -lubho dlı 'wv, -Lago, -ɔ zelia gbvnyuu -lenvnya nyıma tıklıu, 'in ɔ zva dlı -gv ni, ɔ nyıme mia, -Lago yibhelia ɔ nyıme tıklıu nya ɔ dlızvzvee 'gbv.

6 'Sa -bhlokpadə, -Davidı gbaa ɔɔ 'Wvtvtve -dləo -nyımee gbu, 'mə -Lago yia nyıme tıklıu nya, we 'ni ɔ lenvgbvv gbu. ɔ nee:

7 «'Wvtvtve -dləo -nyıma, ma ni:
-wa ka -yøgbv -Lago tıa 'wv,
'in ɔ yia wa gbvnyuu lamumni, ma -wa.

8 'Wvtvtve -dləo -nyıme mia, mə ni:
Jejitape'ε yla -sleen ɔ gbvnyuu.»

9 Wee 'wvtvtve -dləo̥ mia nı, 'lee, Zuifv -bhlogbəeo̥ -nu -wa yı? -Innya, -wa 'nia Zuifv wa -nu -wa 'ya*. -A nee nı: «Ablaamv ka -Lagə dlı -gv zv, 'in -Lagə yia ɔ yibheli nyıme tıklı nya.»

10 Lee -bhla -Lagə gba nı, Ablaamv mı nyıme tıklı nya? Da wa 'nia -slə ɔ *knı 'wvpa -wa yaayı da wa 'paa ɔ knı wv -wa yı? We 'nı nı, da wa 'paa ɔ knı wv. Da wa 'nia -slə ɔ knı 'wvpa, we bhla -wa.

11 Nı, da wa 'nia -slə ɔ knı 'wvpa nı, Ablaamv mı nyıme tıklı nya -Lagə 'yu, ɔ ka -Lagə dlı -gv zv 'gbv. -Mvv 'bıgv, 'in ɔ yia knı 'wvpapie 'yı -luu -slolulu nya. Wee knı bi -slolua nı, -Lagə ka ɔ 'yı nyıme tıklı nya. Nyıma weee -wa zva -Lagə dlı -gv, -bha Ablaamv -zea wa dide: wa 'de 'nı knı 'wv -mıoo, ɔ mı wa dide nya.

12 ɔ yi 'yaa nyıma -wa wa 'paa knı 'wv dide -ze. We 'nı nı, -wa wa 'paa knı 'wv ku -yı -bhlogbəeo̥, nı, -wa zva -Lagə dlı -gv Ablaamv 'bhisa -zugba wa 'nı -slə wa knı 'wvpa, ma -wa. ɔmə, ɔ ka -Lagə dlı -gv zv, 'bhie wa yia ɔ knı 'wvpa.

13 -Lagə nee Ablaamv -yı ɔ 'yua -yla nı, 'ma ɔ yia dvdu 'nyea. -We -Lagə gbaa de nı, we 'nı nı, Ablaamv zva tite 'nvnjwes 'gbv, nı, -we ka gbv -wa, ɔ dlızvzvee 'gbv ɔ yia ɔ 'yı nyıme tıklı nya.

14 We -ka yaa nı, zvzınv -Lagə gbaa ɔ 'ka wla, titee 'nvnjweszvzvee 'gbv -amıa -bhlogbəeo̥ yı we nı, -zugba, dlızvzvee mia, bhe -wa, 'in -we -Lagə gbaa ɔ 'ka nyıme 'nye, we 'nı 'ji -ka.

15 Tite laa -Lagə 'ce la, nı, tite 'nı -mı nı, we 'nvnjweszvzvee 'nı -mı.

* **4:9** Nı, glekiwəlı 'wv -wa mia knı 'wv -yı -wa 'nia knı 'wv -mıı gbv we gbaa.

16 We 'gbu dlızvzve nya -a yia -lu -we -Lago gbaa
ɔ 'ka -ain 'nye. Nu, wla ɔ wlaa we bhe. -Wa weee
mia Ablaamvv 'yua nya, ma yia we. 'In -wa mia
Ablaamv 'yua nya, we 'ni nu, -wa zva tite 'nunwe
bhlogbəə, nu, -wa zva dli Ablaamv 'bhisa, ma -wa.
Nu, Ablaamv mi -a 'də weee dide nya.

17 'Sa we mia cəlida -Lagoşebhe 'wue: «Nu, -mi
mia, -mi in -zelia laga -nyımaa -zloo dide.» Sanee
Ablaamv mia -amıaa dide nya, -Lago -o ɔ zva dli -gv,
-məɔ 'yu. -Lago -o nyęa tlıtlınya 'yliyəgagie, 'in -we
'nia lamı, 'in ɔ laa we la, mə.

18 Ablaamvv dli 'te -Lago -gv 'wv, da wa 'nia mnenei
wa 'ka -lu yabhlogbəə wv, 'in ɔ yia wv. ɔ mia wvda,
ɔ dli mi -Lago -gv. We 'dəe 'gbu ɔ yia laga -nyımaa -
zloo dide -ze. Nu, -Lagoşeweli nee: «-Wa -na yia gwalia
ni, wa -zu 'wv.»

19 Ablaamv ka -Lago dli -gv zv, 'in ɔ yia dli 'temanı.
Nu, ɔ -zv glu gbu, 'in ɔ zelia ɔ ku tlıtlıli glaa, 'in ɔ 'ŋwnɔ
*Sala mi -gblotv ŋwnɔ nya.

20 We mi 'sa 'bhie, ɔ 'ni dli -Lagoş gbagbaweli -
gvsə. Nu, ɔ dlızvzve 'temanıa ɔ la, 'in ɔ yia -Lagoş
'ŋni 'ylimanı.

21 ɔ mi we -gv nu, -Lago ka 'titę, 'in -we ɔ gbaa, ɔ
mnenei ɔ 'ka we lenu.

22 -We mia deee 'gbu -Lago yia Ablaamv 'yi nyıme
tiklü nya.

23 -Lagoşeweli nee: «-Lago ka ɔ 'yi nyıme tiklü nya»,
'ya we 'ni ɔ 'dəbhlogbəə 'gbu we mi cəlida.

24 -Amıa ka dlızvzve -gv, -Lago -o -səlvə -amıaa
-Kanyə -Zezu 'wv tlıtlınya glaa yia -ain yibhelia
nyıma tiklü nya, 'sa -bhlokpadə we mia -amıa weee
-nv nya.

25 -Amıaa gbvnyuuu 'gbu wa yia ɔ 'bha, 'in -Lago

'ka -ain 'yi nyıma tıklı nya 'gbv o yia o tlıtlınya glaa
'wısəlv.

5

-Lagə ka -a -yo o 'sə 'Wısuslolu -Zezuu gbegbein

¹ We 'deę 'gbv -Lagə yia -ain 'yi nyıma tıklı nya -amıaa dlızıvzıvee 'gbv. -Sleen, -a -yo o 'sə mı 'wıtvtve -dləo 'wv, -amıaa -Kanyə -Zezu Klisı gbegbein.

² -A -ka -Lagə dlı -gv zv, -Zezuu gbegbein -a mneni -a 'ka 'nanıdlı -ka -Lagə -yəlanynı. 'In -sleen, -a mı o 'nanıdlı 'wv. -A mı 'mına lida, -we ka gbv -wa, -amıaa dlı mı we -gv nı, -Lagəo 'ŋnumnie -a yia 'yia o kwəe.

³ We bhı -mvv -gv, -amıaa 'de yi sıada -mıoo, -a mı 'mına 'wv. -We ka gbv -wa, -a -yi we 'ji nı, -a -ka sıada -mı, 'bhie -a zəa dlıtie -cıan.

⁴ -A -ka dlıtie -ka, 'bhie -a temanıla la 'yiyıgbv 'wv. -A -ka latemani 'yiyıgbv 'wv, -we -a wıa, mı -wa -we -Lagə yia -ain -yla lenva.

⁵ -A -ka -Lagəo kwəlu wıda -mı, we 'na 'ka -ain -dawlı 'wınvı, -we ka gbv -wa, -Lagə ka -ain o Zuzu 'Pıpa 'nye, 'in mı 'kaa o zekalıe -amıaa dlı zə yeli.

⁶ Cııı, bhıla -we nya -a 'nıa 'tıtə yabhlogbəo -ka, 'in Klısı yia tlı gbvnyuu -lenvınyaa 'gbv, wee bhıla mıa, -Lagə 'paa we ııwıe.

⁷ Wa 'ka nyıme tıklıı 'gbv tlıtlıe -yəııwıı we -kali -yo. Nyıme yabhlo -o nıa 'nanı, wa mneni yaa wa 'ka tlı o 'gbv.

⁸ Nı, Klısı yia tlı -amıaa 'gbv, da -a mı bhaa gbvnyuu lenvıda, mı -slolua -ain sa -Lagə -kalıa -amıaa ze.

9 -Slεen, ə 'pιəeon 'gbv -Lagə yia -ain nyıma tıklıı nya. We -ka 'sa -mı nı, -a mı we -gv nıı, mə yia -ain -Lagəə 'ce 'wıusaa.

10 Nuı, da -a mı bhaa -Lagəə tınyıma nya, 'ın ə yia -a -yo ə 'sə 'wıususlolu ə 'Yuu tlıtlie nya. Ə -ka -a -yo ə 'sə 'wıususlolu sanee, sa we -ka -mı, mə yi 'yaa -ain gbv 'wıusaa ə 'Yuu 'yılıyəgagie -gv.

11 We 'nı 'sa -tv. -A mı 'mına lida -Lagə 'wv, -amıaa -Kanyə -Zezu Klisi gbegbein, -we ka gbv -wa, məo suslolua -a -yo -Lagə 'sə 'wv.

*-Zeu Klisu lenvgbv 'yli we -zi *-Adaan -nv*

12 Gbvnnyuu yia la dvdu -gv nyıme yabhlogbəəə 'gbv, mə -wa *-Adan. 'In wee gbvnnyuu yia tlıtlie lala, təvn, 'ın tlıtlie yia lamneni nyıma weeee -gv, -we ka gbv -wa, dvdvgv -nyıma weeee ka gbvnnyuu lenv.

13 Da -Lagə 'nıa -slə Moizi tite 'nye, wemv gbvnnyuu mı la dvdu -gv see. Nuı, tite 'nı bha -slə lamı 'gbv, -Lagə 'nı gbvnnyuuu 'gba nyıme 'wlu dı.

14 'In tlıtlie -nanı yia nyıma 'wlulaplı, we 'bhv -Adan -gv we 'ka Moizi ylı. -Adan -ə 'nıa -Lagəə wəlı 'nuñwe zv, -mama 'nıa ə -bho -gbvnnyuu lenv, 'ın tlıtlie yia -maa 'bha.

Nuı, -Adan -wa -ə 'kaa yii nv 'wıowlı.

15 'In, -Lagəə wlawlalu bhe -yo -Adaan gbvnnyuu mı -yəbhvəbhııda tenyi tenyii. Nyımaa -zlo yia tlı nyıme -bhlogbəəə gbvnnyuuu 'gbv, gbvzənv -wa. Nuı, -Lagəə wlawlalu bhe kaa 'ıjní tenyi tenyii, -Lagə wlaa we nyıme -bhlogbəəə gbegbein, mə -wa -Zezu Klisi. 'Sa -Lagə bıbınıa ə zvzənv lenve la sa bhe, nyımaa -zlo glaa.

16 -Lagəə wlawlalu, we -yo əə nyıme -bhlogbəəə
gbvnyuu, we 'ni -tnvv -bhlo -ka. Əə nyımeə
gbvnyuuu -tnvv -wa nyımaa -kaslv 'wvpapie -Lagəə
gbvwvbhubhuee gbegbein. Nu, ə wlawlalu bhee -
tnvv -wa -Lagə yia nyıma nyıma tıklı nya.

17 Gbvzənv sa, nyıme -bhlogbəəə 'gbv, nyıme -
bhlogbəəə 'wlu -gbvnyuuu 'gbv, 'in tlthle yia dudu
weeee bhitı. Nu, ə -Zezu Klisı 'dəbhloo gbegbein
nyıma yia -lu duun -Lagə kwε. Mə nyea wa zvzənv
sa duun, 'in ə gbaa nu, wa mı nyıma tıklı nya.
'Yliyəgagie wa yia 'yia -Zezu Klisı 'gbv, 'in wa -yo
ə 'sə 'ka -lu weeee 'wlulapılı.

18 Nu, nyıme -bhlogbəəə gbvnyuu 'paa nyıma
weeee -kaslv 'wv. 'Sa -bhlokpadə, -bhlogbəəə
lenvgbu tıklı tıa nyıma weeee 'wv tıklı, 'in we yia wa
'yliyəgagie 'nyε.

19 Bha -benyi, nyıme -bhlogbəə 'nıa -Lagə 'nuŋwε
zv, -bha nyımaa -zlo -zea gbvnyuu -lenvnya. 'Sa -
bhlokpadə, nyıme -bhlogbəə zva ə 'nuŋwε, 'in -Lagə
yia nyıma duun 'yı nyıma tıklı nya.

20 Tite ka yi, 'in gbvnyuu yia 'wuzumanı tenyii.
'In gbvnyuu -ka 'wuzumanı tenyii nı, -Lagəə
'nanıdlı ka -gvwvlaylimanı, 'in we yia we ŋwelazili.

21 Nu, gbvnyuu ka tlthle la, 'in we yia nyıma 'wlulapılı.
'Sa -bhlokpadə, -Lagəə zvzənv pilə nyıma
'wlu la, 'in we yia wa nyıma tıklı -zeli. 'Sa -a yia
'yliyəgagie -we 'nıa bhloluda -ka -amıaa -Kanyə -
Zezu Klisı gbegbein.

6

Gbvnyuu 'ni -sleeen se -ka -ain -gv

1 Wee gbu mia, sa -a 'ka we daa gba? 'Lee, -a zu gbonyuu lenve 'yliyo, 'bhie -Lagoo 'nanıdlı 'ka -gvwulaylimanu?

2 -Innya, we 'ni 'sa -mi. Tlıtlie yabhlo -we 'wu -a 'plilia, we ka -a -yo gbonyuu 'so -yəsisalı. We -ka 'sa -mi, -a 'ni mneni -a 'ka gbonyuu lenvuda -tu.

3 Amiaa 'de -yi we 'ji nu, da wa batizea -aın, -a -yo -Zezu Klisi ka 'wutu -bhlo, 'in -a -yo o 'so mi -bhlo o tlıtlie 'wu.

4 Da wa batizea -aın, we 'wlı sa nu, wa ka -a -yo o 'so gbawla 'wufa. 'In Didee 'titə 'kadı yia oo Klisi ganə -mə tlıtlie 'wu. 'Sa -bhlokpadə, -amia 'ya, -a 'ka 'yliyoagagie lolu 'yu 'gbu, o yi 'saa nu.

5 We -ka nu, -a -yo o 'so mi -bhlo bhla -we nya -a -yo o tlıa, 'wu -a -yo o yia -tva -bhlo o 'yliyoagagie 'wulalı bhla.

6 -A yibheli we 'ji nu, -amiaa -mımiso 'cın -yo Klisi mi *su -gu lakvuldə. -Sleen, gbonyuuu -kpabhiee 'titə ka labhv, -a yi 'masleen gbonyuuu galı nya -mi.

7 Nu, nyıme -ka tlı, gbonyuuu 'ni 'masleen 'titə -ka o -gv.

8 Cun, -a -yo Klisi -ka tlı ni, -amiaa dlı mi we -gv nu, 'yliyoagada -a -yo o 'so yi 'yaa -mia.

9 Nu, -a -yi we 'ji nu, -Zezu Klisi ka tlıtlinya glaa 'wuso, 'in o 'na 'ka 'masleen tlı, we ji -wa nu, tlıtlie 'ni 'masleen 'titə -ka o -gv.

10 Cun, o ka tlı, 'in wee tlıtlie yia o -yo gbonyuuu -yəsisalı -zakpa -bhlogbəo 'kuteyi. -Sleen, o -ga 'yliyo, 'in o 'yliyoagagie weeee mi -Lagoo -nu nya.

11 'Sa -bhlokpadə, amia 'ya, a yla amiaa 'de tlıtlinya 'bhisa. We ji -wa nu, a -yo gbonyuuu ka -yəbhvbhlu, 'in a -ga 'yliyo -Lagoo -nu nya, -Zezu Klisi 'wu.

12 We 'dεε 'gbv, amıaa ku -we 'kaa tlı, gbvnyuu 'na pılı we 'wlu la -nı, a yi 'masleen we dlıwvnyngbv lenv.

13 A 'na tlı 'masleen amıaa ku gbvnyuuu lenve 'wv -nı, we yi gbvnyuu lenv. Nu, -we a 'kaa lenv, mu nı: a 'nye amıaa 'de -Lagę yoo, nee nyıma -wa 'bhv tlıtlıe lv, 'in wa yi 'yliyəgagie 'woplılı. A bhu amıaa 'lali 'wv a 'ka gbvzənv lenv.

14 Nu, gbvnyuu 'na -kali aın -nı. -We ka gbv -wa, a 'nı tite zo -mı, nu, -Lagę 'nanıdlı zo a mia.

-Lagę galı a -mia

15 Nu, -we zo -a mia nı, we 'nı -sleen tite, nu, -Lagę 'nanıdlı zo -a mia. 'Lee, we -ka 'sa -mı, -a mneni -a 'ka -amıaa 'de gbvnyuuu lenve tlıu? -Innya, we 'nı 'sa -mı.

16 -We a 'kaa 'jiyibheli, mu nı: a -ka amıaa 'de wla nyıme yabhlo -yla o 'ka amıaa -kanyo -ze, oo nyıme a mia 'nuŋwe -zvda, -moo galı a -zea. We 'dεε 'gbv, a mneni a 'ka gbvnyuuu galı -ze. We 'nı -mvv, a mneni a 'ka -Lagę galı -ze. Gbvnyuu mia, mu kwa aın tlıtlıe 'wv. Nu, a -ka -Lagę 'nuŋwe zv, 'in o yia aın nyıma tklu nya.

17 -A 'pa -Lagę fuo. Tiada mia, a mı gbvnyuuu galı nya, 'in, -sleen mia, a ka gbvzənv wa -slolua aın 'nuŋwe zv, dlı weeee nya.

18 Nu, -Lagę ka aın gbvnyuuu 'tite kwee -sa, 'in, -we mia tklu, a yia we galı -ze.

19 -We ka 'gbv na gbaa sa we, amıaa 'nuŋve -kali -yo. Sa a wla bhaa amıaa ku pviŋplagbv -yo gbvnyuuu 'yli -bhlo -bhloo lenve -yla, galı 'bhisa, 'in gbvnyii weeee yia aın 'wlulapılı nı, 'sa -bhlokpadę, a wla -sleen amıaa 'de galı nya, -we mia tklu -yla. Nu, mu wlulva -mə aın -Lagę 'yliya 'wv.

20 Da a mia gbonyuuu galı nya, gbu tıklııı lenvee 'tv'v 'bha aın.

21 -We a nva le, leę -lu we 'nye aın -nya? -Slęen mia, zu bhaa aın, wee gbu nı kwaa nyıme tlıtlie 'wvv 'gbu.

22 Nu, -slęen mia, a mi amıaa 'dε -yla, 'in, gbonyuu 'nı aın -ka. A ka -Lagę galı -zε, 'in we -tnvv -wa nu, -a mi -məwlvee 'yoo -gv. Mu kwaa aın -Lagę 'yliyəgagie -we 'nia bhloluda -ka 'wv.

23 Gbuzɔnu -wa: gbonyuu lenve mia, we -tnvv -wa tlıtlie. 'In -we -Lagę wlaa sa bhe, mu -wa 'yliyəgagie -we 'nia bhloluda -ka -amıaa -Kanyo -Zezu Klisi 'wv.

7

1 Na bhelia, in -yi we 'ji nıı, -we na yia gbaa, a ka we 'wılanınnve bhııa, -we ka gbu -wa, a -yi tite. Tite mia, nyıme -ka 'yliyəga nı, we pılı ɔ 'wlu la.

2 We 'wlu sa ylikwunıwnı -yo ɔ 'lowlii gbegbeıı gbu. ɔ -ka ɔ 'lowlii -gbe -mi, -məɔ -ka 'yliyəga nı, tite -galı ɔ -gv. 'In -məɔ -ka tlı, tite 'nı -slęen ɔɔ 'ıjwnı -gv -mi.

3 Da ɔɔ 'ıjwnı 'lowli -gaa -slo 'yliyə, ɔ -ka nıkpasu -putu kwa, -zugba gbonyuu ɔ nva le. 'In ɔ 'lowli -ka tlı nı, tite 'nı -slęen ɔɔ 'ıjwnı -gv -mi. ɔ mneni ɔ 'ka nyıme -putuu 'ıjwnı -ze, -mvv 'nı -slęen gbonyuu.

4 Na bhelia, 'sa -bhlokpadę we mia amıaa -nv nya. A -yo Klisi mi -bhlo. Mə tlıa -amıaa 'gbu. We 'dεe 'gbu a -yo tite ka -yəbhvbhıı. -Slęen mia, -səa tlılnya glaa 'wv, ɔ -nv a -mia. We 'dεe 'gbu, -a mneni -a 'ka -Lagę lubho nv.

5 -Benyi mia, da -a nva -amıaa 'dεe dvmagbv le, -Lagę tite saa -amıaa dlıwıvnynili 'nyii gwlu. Mvv nva -amıaa ku zə lubho, 'in we kwaa -aın tlıtliee 'yloogblı.

6 Nu, -slęen mia, -a 'nı 'maslęen titee galı nya -mı. -We kwęe -a mia -kaslv 'wv -benyi, -a ka tlı -mvv səlv. -A mnени -a 'ka -Lagę lubho nv lubhonvə lolu lv, o Zuzu 'nvñwenzvə nya. Sa -a nva -benyi o lubho, tite -we mia cəlida we galı -mimie nya, -a 'nı 'maslęen -mvv -gv -mı.

-Mvv tite nv lea?

7 Sa -a 'ka -slęen gbaa? 'Lee, tite -yo gbvnyuu 'sə, -lu -bhlo -wa yı? -Innya, we 'nı -lu -bhlo. Nu, -we gbvnyuu -mia -slolu, tite ka 'mı we -slolu. We 'nı ya nu, tite nee nu, -na -limaa -luu 'tv 'na 'bhalı -mı -nı, nyıma -putuu -luu tu mia, in 'na 'ka yaa we yibheli.

8 Nu, da tite yia, -bha gbvnyuu 'yia -jəlv, 'in we yia na dlı zə dlıwvnyniluu 'yli -bhlo -bhlo fa. -We ka gbv -wa, tite 'nı -mı nı, gbvnyuu ka tlı.

9 Bha, da tite 'nia lamı, in -ga 'yliyə. -Slęen, tite ka yi, 'in gbvnyuu yia ganə,

10 -bha -bhlokpadə, 'in in yia tlı. -Slęen, tite -mvv 'ka yaa 'yliyəgagie la, we 'nı we lenv, tlıtlie we laa.

11 Gbvnyuu 'yia -jəlv, 'in we yia tite 'wɔplı we 'ka 'mı -dawlı 'wvnv. Gbvnyuu ka 'mı 'bha titee səlv.

12 Nu, -Lagę tite mı -mɔwlıda, 'in o titenya mı -mɔwlıda, we tiklu, 'in we nanı 'yli.

13 'Lee, -lu -zənv mnени we 'ka 'mı tlıtlie -laa? -Innya, we 'nı 'sa -mı: gbvnyuu nva we lę. We ka -lu -zənv 'wɔplı, we 'ka 'mı 'bha. Nu, tite slolua -ain nu, gbvnyuu -nyu 'yli.

-Gəlv mi gvda nyıme 'wv

14 Cun, gbvzənv -wa: -a -yi we 'ji nu, tite mia, -Lagę Zuzu -gbə we 'bhva. 'In -amı mia, nyıme -o wa paa pəlv gaylo 'bhisa gbvnyuu kwęe, 'mə in -mia.

15 Yee! -We na nva lε, i'n 'nv we 'wvla. Nu, -we i'n 'yibhaa i'n 'ka lenv, i'n nv -mvv lε, 'in -we na nyęa 'vv, -mvv na nva lε.

16 -We na nva lε, we -ka nu, i'n 'nı we 'yibha, mv slolua nu, i'n ka ɻwnu nu, tite nanı 'yli.

17 We -ka 'sa -mi, we 'nı na dε nv we lε, gbvnyuu, -we mia 'mi 'vv, mv nva we lε.

18-19 Cun, i'n -yi we 'ji, zuzənu 'nı 'mi 'vv -mi. -Amı, -o mia nyıme nya, nu, zuzənu -nvnve mi na dlı zo, i'n i'n 'nı mnene i'n 'ka we lenv: zuzənu -we i'n 'yibhaa i'n 'ka lenv, i'n nv we lε, gbvnyuu -we i'n 'nia 'yibha, 'in na nva -mvv lε.

20 -Slęen mia, -we i'n 'nia 'yibha, i'n -ka we lenv ni, we 'nı nu, na dε nv we lε, nu, gbvnyuu -we -dılıa 'mi 'wvla, mv nva we lε.

21 Sanee na tlalia sa tite nı -gv: i'n -ka gba i'n 'ka zuzənu lenv, gbvnyuu lenve -bhlogbəo i'n mnenia.

22 -Mə na dlı zo, -Lagəo tite nanı 'mi dvdv.

23 Nu, -mə na ku zo mia, tite -putu mia -mə. Wee tite mia, mv -yo tite, -we na 'wlukvvn ɻwnunua sə gva, 'in mv zelia 'mi tite 'nyuu, -we mia 'mi 'vv -kaslvnyıme.

24 -Amı mia -slęen da nyazınyo nya. Nyoo mnene i'n 'ka 'mi na ku -we kwaa 'mi tlıtlie 'vv kwęe -saa?

25 -A 'pa -Lagəo fuo -amıaa -Kanyo -Zezu Klisu 'nı nya. Na 'ylimnee nya na ɻwnua -Lagəo tite -yo, 'in na zva gbvnyuu 'nvıjwe na -mımiso 'vv.

8

-Lagəo Zuzu saa -ain gaylo -flii

1 -Slęen mia, -wa -yo -Zezu 'sə mia 'wvuslusloluda nyıme -bhlo nya, gbvdılıe 'nı wa -nv nya -mi.

2 Nu, -Lagəə Zuzuū tite, -we nya nyıme 'yliyəgagie -Zeu Klisi 'wv, -mvv ka 'mı gbvnyuuū tite -yo tlıtlie kwęe -sa.

3 Nyımaa 'wuyəlvée 'gbv Moizuū tite mia, we 'nı mnenei we 'ka wa gbv 'wvsa. Nu, -Lagə ka we lenv: o 'ka nyımaa gbvnyuuū -yo gbv 'wvbhuu 'gbv, o 'dēe 'Yu o 'paa yoo dvdv -gv, 'in -məo yia yi nyıme 'bhisa, -məo ku 'ka gbvnyuuū -lenvnyoo ku nya 'wvwlv. 'Sa -Lagə 'bhua gbvnyuuū -yo gbv 'wv o 'Yuu gbegbein.

4 -We ka 'gbv o yi 'saa nv, mv -wa nu: -we tite palia gbv tlıklı nya -ain 'wv, we 'ka gba. Nu, -slęen mia, -a mı -Lagəə Zuzuū səlv nəda, -a'a nə 'maslęen -amıaa dlıwvnynilı 'bı.

5 -Wa nəa nyımaa dlıwvnynilı 'bı, wa dlı tva we -gv, 'in -wa nəa -Lagəə Zuzuū səlv, wa dlı tva we -gv.

6 Nyıma -wa ka dlı tva wa dlıwvnynilı 'bı, tlıtliee 'yoo -gv wa mia. Nyıma -wa ka dlı tva -Lagəə Zuzu -gv, 'yliyəgagie -yo 'wutvtve -dləoo 'yoo -gv wa mia.

7 Cun, nyıma -wa ka dlı tva wa dlıwvnynilı 'bı, -Lagəə tonyıma wa -mia: wa'a zv -Lagəə tite 'nəŋwε, nu, wa 'nı we mnenei.

8 Nu, -wa nəa wa 'dēe dlıwvnynilı 'bı, wa 'nı mnenei wa 'ka -Lagə dvdv namani.

9 'In amıa, a'a nə amıaa dlıwvnynilı səlv, nu, -Lagəə Zuzuū səlv a nəa, -we ka gbv -wa, o mı ain 'wv. Nyıme -o 'nı Klisi Zuzu 'wv -ka, o 'nı Klisi -nu nya -mı.

10 Nu, Klisi -ka ain 'wv -mı, amıaa kuu 'dē yi tlıtliee -nu nya -mı gbvnyuuū 'gbv, -slęen -Lagəə Zuzu yia ain 'yliyəgagie 'nya, -we ka gbv -wa, -Lagə nəe nu, a mı nyıma tlıklı nya.

11 We -ka nu, -Lagəə Zuzu mı ain 'wv, -Lagə -o -səlva -Zeu Klisi 'wv tlıtlınya glaa, amıaa ku -we

tlia, mə yia we 'yliyəgagie 'nyea ɔɔ Zuzu -o mia aɪn 'wuu gbegbein.

12 Bheliain, wee mia dəe 'gbv, kpagbv yabhlo mi -aɪn 'wlu. Wee kpagbv mia, we 'nɪ -amiaa dlıwvnynilii gbegbein, 'bhie -a 'ka we səlv nə.

13 A -ka amiaa dlıwvnynilii səlv nə nɪ, tlia a yia. 'In a -ka we 'bha -Lagəɔ Zuzuū 'titə nya nɪ, 'in a yia 'yliyəgagie.

14 -Wa mia -Lagəɔ Zuzuū səlv nəda, ma -wa -Lagəɔ yua.

15 -Lagə ka aɪn ɔ Zuzu 'nye, 'in ɔɔ Zuzu'u -zelı aɪn galı, ɔ'ɔ 'nye aɪn nyanaedli. Nu, -Lagəɔ 'yua ɔ zelia aɪn. ɔɔ Zuzuū 'gbv, -a kpia 'wv -Lagəɔ gbegbein gbagbie nya: «Aba!* Dide!»

16 -Lagəɔ Zuzu bhlia -amiaa 'dəe zuzu -gv, 'in ɔ Ȑwnunua -aɪn nu, -a mi -Lagəɔ 'yua nya.

17 'In -a -ka -Lagəɔ 'yua nya -mi, -lu -zənv -we -Lagə zva la ɔ nyımaa -nu nya, 'yia -a yia we. Cıñ, -a -yɔ Klisi sə yia we dlilia. Nu, -a -yɔ ɔ 'sə -ka sıada -mi, -a -yɔ ɔ 'sə, 'in -amiaa 'Ȑni mnı 'yaa.

-Lagə yia -an ɔ 'Ȑni 'kadv 'nyea

18 -Amiaa -zeen -siasie -yɔ -Lagəɔ 'Ȑnumnie -we ɔ yia -aɪn 'klıslolua, -a -ka we 'desəbhie yıbhəlv, in mi we -gv nu, -amiaa siasie 'kienyi.

19 Cıñ, -lu weee -Lagə -laa la, bhla -we nya -Lagə 'kaa ɔ 'yuua 'Ȑni 'kadv -slolu, we mi we wvda, 'in we 'tv mi we 'bhada.

20 Nu, 'titə -we nva lε, 'in lalalu kamanıa -yɔ, we kwęe dvdu -tva. We 'nɪ lalalu 'yıbha we, -Lagəɔ də -wa. We mi 'sa 'bhie, -lu -zənv dvdu mia wvda.

* **8:15** Aba: we ji -wa «Dide» zuifoweli 'wv.

21 Wee 'titε -we nua lε, 'in lalalu mia -nyumoda, 'in -we nua dvdu gaylo 'wv, la we yia 'bhva. Gaylo 'wv dvdu yia 'bhva, 'in 'yia we yia 'ηni 'kadu -we -Lagoo 'yua 'kaa 'yi.

22 -A -yi we 'ji nu, -lu weee -Lagoo -laa la, we mi -zeen -bhlokpadə kluda sıasie kwee, 'ηwno -o mi 'wlusada 'bhisa.

23 Nu, we 'nı lalaluu 'dəbhlogbo: -amia mi 'ya kluda -amiaa dlı zo. -Lagoo 'yuaa -zezíee 'tv mi -aın 'bhada, o 'ka -amiaa ku gaylo 'wvsa. We mi 'sa 'bhie, -a ka -Lagoo wlawlaluu tianv 'yi, mv -wa o Zuzu.

24 -A ka gbu 'wvbhv, nu, -a 'nı -slı we 'de weee 'yi: -a mi we wvda. -We -a dia dlı 'wv, -a -ka we -yoynı, wa'a la -sleen we dlıwvudidie. -We -a yia -yo, we 'nı dlıwvudidiee gbu -ka.

25 -We -a'a 'yia -yo, -a -ka we dlı 'wvdı ni, 'in -a wva we dlıtie nya.

26 We bhı mvv -gv, -amia 'nia da 'wvtε ni, -Lagoo Zuzu yia, 'in o bea -aın -yo. Sa -a 'kaa -Lagoo bhubhoe sazənv sa, -a 'nı we sa -yi. Təvn, 'in Zuzu bhubhoea -Lagoo -amiaa -nv nya, klukluweli -we ηwe 'nia mneni we 'ka gba nya.

27 Nu, -Lagoo mia, -mə nyıme dibhe 'wv o yia la, 'in o -yi -we Zuzu yıbhalıa o, -we ka gbu -wa, sa o 'ybhaa, 'sa Zuzu bhubhoea, -wa mia o -nv nya, wa 'gbv.

28 -A -yi we 'ji nu, nyıma -wa -kalıa -Lagoo ze, -wa o laa o dvmagbvv 'gbv, gbvo gbu -we yıla wa, -Lagoo bhaa we 'wlu -maa nv zvzənv nya.

29 -Wa -Lagoo -saa -bha we gwedida, o ka dlı -sa 'cın o 'ka wa o 'Yuu 'wvwlv -zelı. 'In o 'Yu 'ka kpasa -ze bhelia duun glaa.

30 -Wa -Lagə -saa -bha tiatıa, ɔ 'ka 'ya wa la. -Wa ɔ laa, ɔ ka wa nyıma tıklı -zəli, 'in -wa ɔ -zəlia nyıma tıklı, ɔ ka 'ya wa ɔ 'ŋni 'kadu 'nye.

Gbv yabhlogbəə 'nı mnene we 'ka -ain -Lagəə zəkalie -yəsa

31 Nu, ləε -lu -a 'ka gbunya -mınıı 'bıgvpalıa? -Lagə -yə -ain -ka -mı, nyəə mnene -ain a? -Məə -kanyə 'nı -mı.

32 ɔ 'Yuu 'dəbhie, -Lagə 'nı ɔ sıasie gwevlalı. Nu, -a 'de weee 'gbv ɔ yia ɔ wla wa 'ka ɔ 'bha. ɔ -ka ɔ 'Yu wla nı, -lu weee ɔ yia wlaa sa bhe.

33 -Wa -Lagə -saa -bha, nyıme yabhlogbəə 'nı mnene ɔ 'ka wa gbv 'wluladılı. -We ka gbv -wa, -Lagə nee wa mı nyıma tıklı nya.

34 Nyıme yabhlogbəə 'nı mnene ɔ 'ka wa gbv -lueli. Nu, -Zezu Klisi ka tlı, we 'nı 'sa -tv, 'in ɔ yia tlılinya glaa 'wısa. ɔ -dı -Lagəə lilişolvı la, -zugba ɔ bhubhoe -məə -amıaa -nu nya.

35 Nyəə 'ka -ain Klisi zəkalie -yəsaa? 'Lee, sıasie -wa yi? Dlılvę -wa yi? 'Klyie 'wıpalie -wa yi? Nwə -yə boba -wa yi? -Naanagbv -we yıla nyıme -wa yi? We -yə -amıaa 'bhabhie -wa yi?

36 'Sa we mia celıda -Lagəsebhę 'wıe:
«-Na 'gbv -a plılia tlıtlıee ıwıee 'yı weee nya.
Bhlabhlınya -we wa 'kaa 'bha nı,

sa wa nıa we, 'sa wa nıa -ain.»

37 Nu, -we weee yıla -ain, 'in -a lua we sa kpęen kpęen, -ɔ -kalıa -amıaa ze, ɔ 'ŋni nya.

38-39 'In in mı we -gv nu, gbv yabhlogbəə 'nı mnene we 'ka -ain -Lagəə zəkalie -yəsa. We 'de yi tlıtlıe -zəoo, we yi 'yliyəgagie -zəoo, we yi 'anzınya -zəoo, we yi zuzunya -zəoo, we -yə -lu -we mia -slęen -bha -zəoo, 'in -lu -we mia yıda -zəoo, we 'nı we mnene.

We yi -lu weee -we kaa 'titę -we mia yalı -zəoo, -we mia dvdu -zəoo, we -yo -li weee mia lalali nya -zəoo, we 'yabhlogbəo 'nı mneni we 'ka -ain -Lagəo zəkalie -we o -slolua -amiaa -Kanyo -Zezu Klisi 'wv, -yoşa.

9

*-Lagə -saa -bha *Izlaelnyıma*

¹ Nu, gbużənu na gbaa, -we ka gbu -wa, in mi Klisi 'wv, i'in 'tubhv yo. Na dlı, -we Zuzu 'Pvpa slolua 'yoo da, mv gbaa 'mi -yla nu, gbużənu na gbaa.

² -Mə na nvkple, plee sulo 'nyuu -yo sıasie -we 'nia bhloluda -ka mi -mo.

³ -We mia na bhelia Zuifvv -nu nya, -wa in -yo wa 'so mia nyıma -bhlo nya yice 'wv, in 'ybha yaa -Lagə -sa 'mi kwnee, in in 'ka Klisi -yəbhv wa zvzənvv 'gbv.

⁴ *Izlaelnyıma wa -mia. -Lagə ka wa o 'yua -zeli, o ka wa o 'ŋni 'kadu 'kluslolu, o -yo wa 'so ka 'wususlolu, o ka wa -yla o tite palı, o yia wa o bvbue -slolu, in -li 'kadı o 'kaa wa 'nye, o yia we wa -yla gba.

⁵ O ka wa dvkpasi 'kadı 'nye, in wa yia Klisi gwalı nyıme 'bhisa wa zvayli, Klisi -o mia -Lagə nya nyıma weee 'wlu, -a 'ylimanı o 'ylı weee nya. *-Amenı.

-Lagə 'yüaa 'zayli

⁶ We 'nı nu, -we -Lagə gbaa o 'ka wa 'nye, we 'na 'ka nyni, nu, -wa wa gwalı Izlaelnyıma nya, wa 'de weee 'nı 'sa Izlaelnyımaa 'zayli.

⁷ In -wa wa gwalı Ablaamvv zvayli, wa 'de weee 'nı 'sa o 'yüaa 'zayli. -Lagə nee Ablaamv -ylae: «'Yua in gbaa nu, 'yia -na yia wa, *Izaku zvaa gbegbein -na yia wa 'yia.»

⁸ Wee wəlɪ 'ji -wa nü, -wa mia -Lagəo 'yuaa 'zayli nya, we 'nɪ 'yua -wa wa gwalı nyımaa səlv -bhlogbəo, ma: 'yua -wa -Lagə gbaa o 'yua wa yia -zəa, ma -wa.

⁹ Nu, -we -Lagə gbaa o 'ka lenv, mv -wa nü: «-Zv -bhlo 'ka 'plı nɪ, yia na yia, wee bhla -bhlokpadə nya, -zugba *Sala ka 'yu gwalı.»*

¹⁰ Nu, we 'nɪ we bhıalıda, *Wlebekə mɪ 'ya -bha. J 'yɪ 'yua 'sə nvkpla -bhlo 'wv -amıaa dvkpasa Izakı nya.

¹¹⁻¹² 'In -Lagə -yi o nyıma -bhasa sa o dvmagbv nya, we 'nɪ wa lenvgbvv gbv, nu, la o laa wa. *Wlebekə 'nɪa -slə o 'yua 'sə gwalı nɪ, -zugba wa 'nɪ gbvzənv -yo gbvnyuu lenv, 'in -Lagə nee o -yla: «Kpasa yia o 'bısvayu zə lubho nva.»

¹³ Nu, we mɪ cəlida -Lagəsebhə 'wv:

«*Zakəbvv zə in -kalıa,
in 'nɪ *Ezauu zəkalı.»

¹⁴ Sa mvv 'ji mia? 'Lee, -Lagə 'nɪ tiklü -mɪ -wa yi? -Innya, we 'nɪ 'sa -mɪ.

¹⁵ 'Ya, o nee Moizı -yla:
«-O in 'kaa nyazı 'yılı,
nyazı na yılı o.

'In -məmə in 'kaa zvzənv 'wluo nu,
zvzənv na nva o 'wluo.»

¹⁶ We -ka 'sa -mɪ nɪ, -Lagəo zvzənv -lenve mia, we'e 'bhv nyımaa dvmagbv -gbə, 'in we'e 'bhv wa lagvgvhee -gbə, nyazıdlı -ka -Lagə -bhlogbəo -gbə we bhva.

¹⁷ Nu, -mə -Lagəsebhə 'wv, -Lagə nee -o pılıa Ezipotv 'wlu la -yla: «Nyımaa 'Wlulapılnıyo in nva da -mɪ

* ^{9:9} Nu, Izakı gwalıgbv we gbaa də.

'wv nı, in 'ka na 'titə -slolu -mı 'wvv gbu -wa, 'in -in 'ka we lənv, wa 'ka 'mı yibheli dvdu weee -gv.»

18 -Bha wa yia we -yøyia nı, -o -Lagə 'ybhaa o 'ka nyazı 'ylı, 'mə o yılıa nyazı, 'in -o ka dlı o 'ybhaa o 'ka 'wvkla, o dlı o klaa 'wv.

-Lagə -saa o nyıma -bha o dvmagbv nya

19 Gbaa wa yia 'mı -ylae: «We -ka 'sa -mı nı, sa -Lagə 'ka gba nı, nyıme ka gbvnyuu lənva? Nyoo 'ka -Lagəo dvmagbv 'klvyligbea?»

20 'In -mı, nyıme, nyoo -in -mı, 'in -na kpeli -Lagəa? 'Lee, nyida mneni we 'ka we manyo -yla gbae: «Lee -lu ka 'gbv -in yi sa 'mı ma?»

21 Nyidamanyo mneni o 'ka o mame nya -we o 'ybhaa ma. We 'nı mvv? Wee mame -pue -bhlokpadə nya o mneni o 'ka nyida -zənv ma, 'in o mneni o 'ka nyida -kpua ma.

22 Nu, -Lagə 'ybha ya o 'ka o 'ce -yo o 'titə -slolu, we 'deə 'gbv nyıma -wa -gv o 'ce mı yaa, 'in o 'kaa lasa, o ka wa 'gba 'wvbhv dlitie nya.

23 Nu, -Lagə 'ybha sa o 'jnı mnıa, o 'ka we -slolu, we 'deə 'gbv, -wa o 'yılıa nyazı, 'ma o mnazıa la o 'jnımnıee -nu nya.

24 Waa nyıma o laa, -amıa -wa. We 'nı nı, Zuifv -bhlogbəo nyıdı o -sa -aın, 'in o yi -aın la, nı, -wa 'nıa Zuifv wa glaa -wa 'ya.

25 'Sa wemıa cəlida Ozeee 'səbhə 'wv nı, -Lagə nəe:

«Nyıma -wa 'nıa na nyıma glaa -mı,
laa na yia wa na nyıma.

'In -wa 'nıa na dlıwvnyninya,
'ma na yia laa na dlıwvnyninya.»

26 C nəe 'yae:

«Da -mvmv wa gbaa zlme wa -ylae:

〈A 'nı na nyıma -ni〉,

'ma wa yia -sleen laa 'yliyøga -Lagø 'yua.»

²⁷ *Ezaii 'kpia 'wv, -møø nee Izlaelnyımaa dae:

«Izlaelnyıma yi 'wuzumanı gumunyuu nwøyo -bvse 'bhisaoo, wa falv yabhlogbo yia 'gbv 'wubhva.

²⁸ Nu, -we Jejitape gbaa o 'ka dudu -gv lenv, slvi o yia we lenva, 'in we 'ka we bhloluda nyni.»

²⁹ 'In Ezaii ka 'ya we gba tiada:

«'Tite -ka -Lagø ka -ain 'yua -yøti.

ɔ 'nı yaa we lenv nı,

sa *Sodəmv -nyıma -yo *-Goməlv -nyıma mia,
'sa -a yia -mia.»

³⁰ Sa -mvv 'ji mia? Nyıma -wa 'nia Zuifv, -wa 'nia tıklımımiee datalida -mı, -Lagø nee wa mı nyıma tıklı nya, wa ka -Lagø dlı -gv zuv 'gbv. We bhlı, wa 'nı tıklımımiee datalida -mı.

³¹ We 'nı 'sa -mı Izlaelnyımaa -nu nya, titee gbegbeın wa talıa tıklımımiee da, 'in -we tite 'ybhaa wa 'nı we ylı.

³² -We ka 'gbv wa 'nia we kweyømnene nı, wa lenvgbvv gbegbeın wa talıa we da, wa 'nı -Lagø dlı -gv zu. We nya wa gozoa «tvkpa -we bhlıa nyıma la.»

³³ Wee tvkpa mia, we mı celiда -Lagøsebhø 'wv we dae:

«Nu, *Siøngbe 'wv, na dia tvkpa 'kadı yabhlo

-we nyıma gozoa la,

-we bhlıa nyıma la.

-ɔ -ka o dlı -gv zu nı,

-møø 'na ka dlı lv.»

10

Zuifb -yo -wa 'nua Zuifb, wa -Kanyə -bhlo

¹ Bheliain, in 'yibha na dlı weee nya nı, -Lagə -sa Zuifb gbu 'wı, 'ın in mı we 'gbı -Lagə bhubhoeda.

² Nı, in mnenei in 'ka gba, wa -gv mı ladoluda wa 'ka -Lagə lubho nv, 'ın sa wa 'kaa we nv, wa 'nı we -yi.

³ Sa -Lagə nva, 'ın nyıma mia tıklıı ɔ 'de 'yu, wa 'nı we 'wılanv, 'ın wa 'yibhaa wa 'ka wa 'dəe nv saa we nv. Wa -ka 'sa nvda -mı, -zugba sa -Lagə zəlia nyıma nyıma tıklıı, wa 'nı we zəlaplı.

⁴ Nı, Klısı -wa Moizı titee 'wlubhalıda. -Slęen mia, -wa weee zva -Zezu Klısı dlı -gv, 'ma -Lagə zəlia nyıma tıklıı.*

⁵ Moizı -ka tıklımımıie -we bhııa titee gbegbeıı gbu gbada -mı nı, ɔ nee: «-Wa zva tite gbagbaweli 'nırıwı, ma yıa 'yiliyəgagie we gbegbeıı.»

⁶ Nı, -we wa gbaa tıklımımıie -Lagə 'yuu daa dlızıvzve 'wı, mı nı: «-In 'na gbalı -mə -na dlı zə -nı, nyıo 'ka yalı -gbla?» (-In -ka 'sa gba, Klısı -in 'sibhııla.)

⁷ -In 'na gbalı 'ya -nıe, nyıo 'ka -mə glu pla? -In -ka 'sa gba, Klısı -in -solvı 'wı tlıtlınya glaa.

⁸ 'In sanee Moizı gbaa we daa -Lagəsəbhe 'wı: «Welı mı -na 'de kwesi, -na ıwıe, -na dlı zə.» Wee welı mia, dlızıvzvee gbu -we -a gbaa aın -yla, mı -wa.

⁹ -In -ka nyıma weee 'yibadı we ıwıe wleli nı, -Zezu -wa Nyumaa -Kanyə, 'ın -in -ka we dlı -gv zu nı, -Lagə ka ɔ tlıtlınya glaa 'wısolı, -Lagə yıa -mı gbu 'wısaaa.

* **10:4** A zəlı -Galasi -nyıma 3.25-27

10 Nu, -in -ka -Zezu -na dlı weeee -gv zu, 'in -Lagə
yia -mı nyıme tıklı nya. -In -ka we ı̄wεe wleli nu,
-na dlı mı o -gv, gbu o yia -mı 'wısa.

11 -Lagəsəbhə nεe: «Nyıeo nyıeo -ka o dlı -gv zu, o
'na 'ka dlı lv.»

12 We -ka 'sa -mı, Zuifu -yo -wa 'nıa Zuifu, wa 'nı
-yo bhubhluda -mı. Wa 'de weeee -Kanyə -bhlo. -Wa
weeee laa o 'ı̄ni, o zuzənu o nyıea wa sa duun.

13 -Lagəsəbhə nεe: «-Wa weeee laa Nyımaa -Kanyəo
'ı̄ni, gbu 'wı o saa wa.»

14 'In nyıma 'nı mnени wa 'ka o 'ı̄ni la, -zugba
wa dlı 'nı o -gv -mı. We 'nı muv? Wa 'nı mnени
wa 'ka o dlı -gv zu, -zugba wa 'nı -slı o -gvgbu 'nu.
'Ya, wa 'nı mnени wa 'ka o -gvgbu 'nu, -zugba nyıme
yabhlogbəo 'nı -slı wa -yla -Lagəgbu gba, we 'nı
muv?

15 'In nyıma 'nı mnени wa 'ka -Lagəgbu gba, -
zugba wa 'nı -slı wa tie wa 'ka we gba. We 'nı muv?
We mı cəlida -Lagəsəbhə 'wıe: «-Wa gbaa gbuv nu
zuzənu, wa -ka yi, -a li 'muña.»

16 'In nyıma weeee 'nı 'sa wee -Lagəgbu -zənu -
yojwnu. Ezaii ka we gba: «Jejitate, wəli -we -in tie
-ain 'wı, nyıeo zu we dlı -gv?»

17 -Lagəgbu -zənu -we wa 'nva nı, we -gv dlızuzve
'bhva. 'In wee gbuzənu mia, Klisı wəli -wa.

18 'Lee, Zuifu 'nı wee wəli 'nvv? Lεe 'gbua, wa ka
we 'nu. -Lagəwəli nεe:

«Wa ka wa wəli 'nu dvdu weeee -gv,

'in wa gbgbawəli yia dvduv bhloluda nyini.»

19 'In we -ka 'sa -mı nı, Izlaelnyıma 'nı we 'wılanvv?
Lεe 'gbua. Tıatıa -Lagə nεe Moizıı ı̄we nyaε:

«Zenyidlı na yia aın 'nyıea,

-wa 'nı bhaa na nyıma, wa gbegbeı̄n.

'Cə na yia aın 'palı waa nyıma -wa 'nıa gbı -yi,
wa gbegbein.»

20 'In Ezaii 'temanıa dlı, o nee -Lagəə 'nıı nyaε:
«Nyıma -wa 'nıa na datalıda -mı,
ma 'yia 'mı.

'In -wa 'nıa 'mı -yɔlayıbhada -mı,
'in in yia na 'dε wa 'klıslolu.»

21 Nu, -Lagə nee Izlaelinyımaa daε:
«We 'ka 'ylı 'wıslı bhla 'wıbhı we 'ka we bhlılida
nyıni,
nyıma wa'a zıa 'mı 'nırıwε,
'in wa kpelıa 'mı,
na sɔ mı wa -yla slıda.»

11

-Lagə 'yılıa Izlaelinyıma nyazı

1 We -ka 'sa -mı, na 'dε na yıbhaa la 'lee, -Lagə ka
o nyıma sɔ zəlasalı 'kuteyii? -Innya, we 'nı 'sa -mı!
*Izlaelinyıme na 'dε -mia. Nu, Ablaamıı 'yuoyu in
-mia, 'in in mia Bezameee -glıgbə 'yı -nyıme nya.

2 -Lagə 'nı o nyıma o -saa -bha we gwedıda sɔ
zəlasalı 'kuteyii. -Lagəsəbhə 'wı, da *Elii mia
Izlaelinyımaa gbı lapalıda -Lagə -yla, wəlı -we o
gbaa, amıaa 'dε -yi we.

3 O nee: «Jejitate, wa ka -na gbıı -falıpanya 'bha,
wa ka -na bıbılıda lasa. Na 'dεbhlogbə -tva -bha,
wa 'yıbha wa 'ka 'ya 'mı 'bha.»

4 'In sa -Lagə 'palı we 'bıgvı? O nee: «Nyıma 'wlu
glı -bhlo 'wlu kugbua le gbu in zıa la na -nu nya.
-Maa 'nı yoyolagə -Baalı 'yu 'kukolu 'sibhli.»

5 Mu -bhlokpadı mı 'yaa -zεen yıı nya. Nyıma -sεlε
-tva 'wı, 'nanıdlı nya -Lagə -saa -bha wa.

6 Nu, -Lagə -ka -bha wa -sa 'nanıdlı nya, we 'nı wa lenvgbvv gbu. We 'nı -mvv, -Lagə 'nanıdlı mia, we bhe.

7 -We mia də nı, sa -mvv 'ji mia? -We ka da Izlaelinyıma talia, wa 'nı we 'yi. 'In -wa -Lagə -saa -bha, ma -bhlogbəc 'yia we. Nyıma -putu mia, -maa 'nı mnene -maa 'ka we 'wulanv.

8 Nu, we mi cəlida -Lagəsəbhə 'wue: «-Lagə ka wa dlı 'ylaa 'wvpalı. O ka nikpise wa 'yiliya 'wvpalı wa yi layı, 'in o yia wa yukwli 'wvsulu wa yi 'nv, 'sa -bhlokpade we mia we 'ka -zəen yli.»

9 Nyımaa 'wlulapılnyo -Davidı nee 'yae:
«Wa 'fetı -sasıe -zə lubhu yabhlo we 'ka wa 'də kpa.
'In we 'ka 'bhuka yabhlo -zə,
 wa 'ka -mə bhłili,
 'in we 'ka -kaslv -zə wa -yla.

10 Wa -zə 'lələnya,
 wa 'na 'yılı -lu yabhlogbəc -yo -ni.

Kwlanı wa kaın 'wı 'kəmvv.»

11 -We mia dəe 'gbv, in yia layıbhae: 'lee, Zuifı mia nı, bhli wa bhlia də weee yi? -Innya, we 'nı 'sa -mi, nu, wa gbvnyuuu 'gbv, 'lakpanya yia gbu 'wvbhv. 'In we 'ka Izlaelinyıma zenyi palı.

12 Zuifıvı gbvnyuu nva we le, 'in zvzənv 'kadı yia dvdv -gv lenv. 'In wa bhlibhlie yia nyıma -wa 'nia Zuifı zvzənv 'kadı 'nye. Nu, da Zuifı weee -ka 'wvsə, zvzənv 'kadı yi 'yaa -gvwvlaylimanıa.

-Wa 'nia Zuifı, sa -Lagə -saa wa gbu 'wv

13 Amıa 'nia Zuifı, amıa na salıa da 'dı -slęen. - Wa 'nia Zuifı, wa -gbə -Lagə tiea 'mı. 'In wee lubho -mını mı na 'mına nya.

14 In 'yıbha wee na lubho 'nye na bhelia Zuifı zenyidlı, 'in wa təlvə 'ka gbu 'wvbhv.

15 Nu, da -Lago palia wa səlv la, 'in ɔ -yo dudugv -nyıma yia 'wususlolu. ɔ -ka Zuifu kpa 'nanvv ni, 'lee, lεε -lu we 'ka lenva? -Wa tlia ma yia 'yliyøgagie 'yia.

-Fliisu -yo fafasu

16 Nu, 'floo kibhee tianv -ka -Lagoɔ -nv nya -mι, we -kpabhie mι 'ya ɔ -nv nya. 'In suu somi -ka -Lagoɔ -nv nya -mι, we 'kliyanya mι 'ya ɔ -nv nya.

17 Izlaelnyıma 'wlv ffasu -we ka 'kliya təlvə wa -dι. -Mι, -in 'wlv sa -fliisu yabhloo 'kliya -we wa -dι, 'in wa yi we ffasuu 'kliyaa 'bıgv lagbvani. -Sleen mia, -mι, -fliisuu 'kliya, ffasuu somii 'nyu -na -yo we 'kliyanya dlilia.

18 -In 'na 'ylimanı -na 'de ffasuu 'kliyanya -yo -nι. -In mι -fliisuu 'kliya nya, 'in we 'nι -mι nyε somi 'nyu, nu, somi nyε -mι 'nyu. We 'deε 'gbv, -in 'nι mnenei -in 'ka -na 'de 'ylimanı.

19 'In -mι, gbaa -na yia 'mι -ylaε: «Nu, wa ka wee ffasuu 'kliya təlvə -dι, wa 'ka 'mι we 'bı 'wulagbvani.»

20 Gbuzɔnv -wa, wa 'nι dli zvv 'gbv wa yia wa -dι. 'In -mι, -na dlizvzvvee 'gbv wa yia -mι we 'bı 'wulagbvani. -In 'na 'ylimanı -na 'de -nι, -in so -Lago.

21 Nu, -Lago -ka ffasuu 'kliya 'wvdι nι, ɔ mnenei ɔ 'ka 'sa -mι nv.

22 -In -tali, -Lagoɔ dli nanı 'yli, 'in ɔ -suŋwe. -Wa bhlia, ɔ -suŋwe wa -nv nya, nu, ɔ dli nanı 'yli -na gbeεεn. -Tu ɔ dli 'ylinanɔ zo. We 'nι 'sa -mι, sa ɔ -dι de ffasuu 'kliya, 'sa ɔ dι 'yaa -mι.

23 Nu, 'yli yabhlo nya, Zuifu -ka dlizvzvvee gbv -yøŋwnu ni, -Lago ka 'titε ɔ 'ka wa wa 'bıgv lagbvani lv.

24 Nu, -mɪ, -in mɪ zlɪmɛ -fliisuu 'kliya nya, wa ka -mɪ -dɪ, 'in wa yia -mɪ fafasu -yəlagbvani, we 'nɪ 'sa -in 'wlv. We -ka 'sa -mɪ, Zuifv -wa mia, wee fafasu 'kliya nya, -Lagɔ mneni ɔ 'ka -maa wee suu da ɔ -dia wa lagbvani lv.

Izlaelinyıma weeee yia gbu 'Wvbhva

25 Na bheliaın, -Lagɔ zizelu yabhlo mia, in 'ybha a yibheli we, a yi amiaa 'dɛ 'wvbhu gbvilyonya 'bhisa. Izlaelinyımaa falv yabhlo ka dlı 'wukla bhla -slees -nu nya -Lagɔ -yla. 'Sa we yia -mia, we 'ka 'lakpanya -wa 'kaa gbu 'wvbhvv ɲwe -gbalı bhla ylı.

26 We bhla mia, Izlaelinyıma weeee yia gbu 'wvbhva. 'Sa we mia celida -Lagɔsəbhɛ 'wv nu: «Gbuwusanyɔ yia *Sion 'bhva.

Mɔ yia *Zakəbvv -gligbo 'yli -nyımaa 'ylinyunogbu wa -gusaa.

27 A yla! In -ka -bha wa gbvnyuu -sa,
'in na nua wee *'wvsuslolue nı lɛ wa nya.»

28 Wa 'nɪ -Lagɔgbv -yəŋwnu, we 'dɛɛ 'gbv wa yia -Lagɔ tonyıma -ze. 'In -mvv yia aın 'wvsə. Nu, wa dvkpası 'gbv -Lagɔ -kalı wa ze, 'in ɔ yia -bha wa -sa wa 'ka ɔ nyıma -ze.

29 'In -we -Lagɔ 'nyea nyıma, ɔ 'ɔ 'bhu we 'wv lv: -wa ɔ laa, ɔ 'ɔ 'tide wa 'yi.

30 Tiada, a 'nɪ -Lagɔ 'nʊŋwe zv. Nu, -sleen mia, -Lagɔ ka aın nyazı 'ylı Zuifv 'nɪ ɔ 'nʊŋwe zvv 'bigv.

31 'Sa -bhlokpadɛ, wanvv -Lagɔ wa 'nia 'nʊŋwe zv, we -ka amianvv ɔ nyazıdlı 'yiyie -ze nu, ɔ 'ka wa nyazı 'ylı 'yaa gbu -wa.

32 Nu, sa nyıma 'na 'kaa -Lagɔ 'nʊŋwe zv, ɔ ka we wa kwɛɛ ti, 'in ɔ 'ka wa 'de weee ɔ nyazıdlı -slolu.

-A 'ylimani -Lagəə 'ŋni

³³ -Lagəə 'nanıdlı 'yli -gbvwla. ⚡ gbwılo -yə ə 'wlukvvn -tə 'wv. Nyıme 'nı mneni ə 'ka -we mia ə dlı 'wv 'wulanv. Sa ə nva gbu lə, nyıme 'nı mneni ə 'ka we 'wulanv.

³⁴ -Lagəwelı nəe:

«Nyəə -yi Jejitapəe 'wlukvvn lapvpalı gbua?

Nyəə 'ka ə 'dızua?

³⁵ Nyəə 'nyε -Lago -lu tiada,
'in ə yi we 'bigvpalı?»

³⁶ Cıun, -lu weee mia, ə -gbε we bhua. Mə -laa -lu weee la, 'in we mia ə -nv nya. -Lagəə 'ŋni 'ylimani 'yli weee nya. -Aməni.

12

¹ Na bheliaın, -Lago mi yeda 'nanı nya -amıaa -nv nya. We 'dəe 'gbv, -we in 'ybha a nv lə, mv -wa nu, a wla amıaa ku 'yılıyəga -slaka nya. Mv -wa -məwlv -slaka -we nania -Lago dvdv. -We mia da, mv -wa amıaa -Lagəbvbue tıklı.

² A 'na mnını dvdvgv gbu 'bı -nı, nı, a 'tide -Lago 'yi, ə 'ka amıaa 'wlukvvn lapvpalıe 'bhiti. ⚡ -ka we 'bhiti nı, 'in a yibhelia -we ə 'ybhaa 'ji: mv nania 'yli, mv nania ə dvdv, mv'v bəa -lu yabhlogbəə 'wv.

³ -Lago ka 'mı ə zvzənv 'nyε sa bhe. We 'dəe 'gbv in nəe aın -yla -bhlo -bhlo: a 'na 'bhulu amıaa 'də 'wv 'kadvv -nı, nı, -məmə -ka -mı, dlızvzve -we ə 'yıa -Lago kwεε, ə 'bhu 'sa ə 'də 'wv.

⁴ Nyıme mia, ə ka 'lali duun, 'in wee 'lali wee'e nv lubho -bhlo.

⁵ 'Sa we mia -amıaa -nv nya. -A -zu 'wv, 'in -a mia nyıme -bhlogbəə nya, -we ka gbu -wa, -a -yə Klisi 'sə

-bhlo. -A 'dε weee mι 'wʊsusloluda, 'in, -ɔ -ka -mι, ɔ ka ɔ 'bι, kuu 'lali 'bhisa.

⁶ -Lagə ka -aɪn lubho 'nyε 'nanidlı nya. -Lubho -we ɔ 'nyεa -aɪn we 'yli -bhlo -bhlo. 'In -ɔ ɔ -ka -Lagəgbvv gbagba -lubho 'nyε, ɔ nʊ we le -Lagəo dlıgvuzvne nya.

⁷ -ɔ -ka nyımaa 'wʊsa dlı -ka nι, ɔ -sa wa 'wʊ. -ka nyımaa -slolu -lubho -ka nι, ɔ -slolu wa.

⁸ -ɔ -ka nyımaa 'kvayli -papıee 'tıte -ka, ɔ 'pa wa 'kvayli. -ɔ -ka nyımaa -lu -nyε dlı -ka, ɔ 'na zelı we -nι, ɔ nʊ we le. -ɔ -ka nyımaa 'yugalınyɔ nya -mι, ɔ nʊ we le -gʊladolue nya. -ɔ -ka bobabhanyaa 'wʊsa dlı -ka nι, ɔ nʊ we le 'mʊna nya.

⁹ Zekalıe mia, we -mι sa tıklıı, we'e nʊnʊ -dawli le -nι. A nyε gbvnyuu 'wʊ, a nε 'nanı -nʊnʊe -yɔla.

¹⁰ A 'yıbhali -yıbhali, dlı weee nya nεe -Lagəbhelia. A 'yı 'kli a 'dεkpua 'ka -bhazvzlı.

¹¹ A nʊ -amıaa -Kanyɔɔ lubho -gʊladolue -yɔ dlı weee nya, nι, a 'na 'yamanı -nι.

¹² A li 'mʊna, -we ka gbu -wa, a mι -Kanyɔ wʊda. A -ka sıasıe 'wʊ -mι, a nʊ dlıtie, a bhubhoe -Lagə 'zlabhue zo.

¹³ Amıa -Lagənyıma sısalı 'wʊ, 'in -wa -ka amıaa -gbε yi nι, a kpa wa sa 'nanvʊ.

¹⁴ -Wa -ka aɪn 'kliyie 'wʊpalıda -mι, a bhubhoe -Lagə ɔ 'ka wa 'nyularıwna. A ıjwna wa 'nyu la, a 'na bhılıı wa gweze -nι.

¹⁵ -Wa mia 'mʊna lida, a -yɔ wa 'sɔ li 'mʊna. -Wa mia wida, a -yɔ wa 'sɔ wi.

¹⁶ A -ka wεlı -bhlo a 'dεkpua nyıdı. A 'na 'bhulu amıaa 'dε 'wʊ 'kadvv -nι, a ıjwnu lubho -ylaasıı nʊnʊe -yɔ. A 'na 'bhulu amıaa 'dε 'wʊ gbvılonya 'bhisa -nι.

17 Nyıme -o -ka aın gbvnyuu -yla lenv, a 'na nvnv we 'leęji le -ni. Nu, a 'yi 'klı a 'ka gbvzənv gbu lenv nyıma weee 'yliya 'wv.

18 We -ka yaa amıaa -gbə we bhv ni, sa a mnenia a -yo nyıma weee 'ka 'wvtv -dləo, a nv 'sa.

19 Na 'talea, a 'na -salı amıaa 'dəe kpa -ni, nu, a 'tide -Lagəo 'ce 'yi, we 'ka amıaa kpasa. -We ka gbu -wa, we mi cəlida -Lagəsebhə 'wvə, Jejitape nee: «Kpasasie mia, na -nv -wa. -We ka 'klv nyıme kaa, -amı wlaa we.»

20 'In -Lagə nee 'yaε:
 «ŋwə -ka -na tonyıme 'bhada -mi,
 -in 'nyε ɔ liliłu,
 'nyumatu -ka ɔ 'bhada -mi,
 -in 'nyε ɔ 'nyu ɔ 'ka 'ma.
 -In -ka 'sa nv ni,
 we 'wlu -kapv -in slu ɔ 'wluo.»

21 Gbvnyuu 'na pılı -mi 'wlu la -ni, nu, -in pılı gbvnyuu 'wlu la zvzənv nya.

13

A zv nyımaa 'yugalinya 'nvjwe

1 -Wa pılıa 'gbe 'wlu la, nyıma weee pılı wa zəla, -we ka gbu -wa, 'gbee 'wlulapılınyɔ -o -Lagə 'nia lapalı, ɔ 'ni -mi, 'in -wa ɔ palıa la, 'in ɔ yia we 'yoo wa 'nyε.

2 Nu, ɔ -ka wa we 'yoo 'nyε ni, nyıme -o -ka wa -yoώvəsəlv, -zugba -Lagə -yɔ ɔ -səlvə 'wv. 'In -mama -ka 'sasukpa gbu lenv, -kaslv 'wv wa paa -maa.

3 -ɔ -ka 'nanınvnyɔ nya -mi, ɔ 'na 'ka 'gbee 'wlulapılınya kwεε nyano nv. Nu, we -ka gbvnyuu nyıme nv le, 'in ɔ nva wa kwεε nyano. We 'dəe 'gbv,

-we -in 'kaa lenu, mu -wa 'nanı -nuvne, 'in wa 'ka -mi 'ŋnkwalı.

4 'Gbee 'wlulapılınya mia ni, -Lagɔlubho, -we nania 'yli -na -nu nya, 'mu wa mia nuða. 'In -in -ka gbvnyuu lenu, -in so wa, -we ka gbv -wa, wa ka 'titę, wa 'ka -mi -kaslu 'wupa. -Lagɔɔ lubhononya wa -mia, 'in wa slolua -Lagɔɔ 'ce -wa nva gbvnyuu le -yla.

5 We 'dεε 'gbv, -in pili wa zəla, we 'ni -Lagɔɔ 'ce -bhlogbəəə gbv, nu, -mo -na 'dεε 'wlukvvn, 'yoo -zənə -wa 'yaa 'gbv.

6 We 'dεε 'gbv a 'pənı 'ya *nisvn -gwεzi. -Wa saa we, -Lagɔ 'nyea wee lubho wa, 'in we 'ka -mi tıkli.

7 -We a kaa kwεε nyıma -putuu -nu nya, a 'nye we wa yoo. We -ka nisvn -gwεzi, a 'pənı we. We -ka -sasa -lu ni, a 'pənı we. -Wa a 'kaa 'nvnjwe zu, a zu wa 'nvnjwe. Nyıme -o mia -bhazvnyo nya, a -zu -bha o.

A kikali ze

8 Nu, nyıme yabhlogbəəə kpagbv 'na -mi -ni aın 'wlu -ni. Kpagbv -we 'kaa aın 'wlu -mi, we -ze zəkalıdlı -bhlogbəəə: mu 'kaa aın nyıdı -mi. Nu, -o -kalı o -libheyii ze, -Lagɔɔ titə o zu a de 'nvnjwe sa 'ce.

9 Amıaa 'de -yi *titenya: -in -yo 'ŋwnə -putu 'na -dılı -budu 'wv -ni.* -In 'na 'bhalı nyıme -ni, -in 'na ylili 'wie -ni, -lu -we 'nia -na -nu, -na dlı 'na nynini we 'wv -ni. Wee titenya mia de ni, we -yo we pnı weeee 'so mi weli ni 'wv, mu -wae: -in -kalı -na -libheyii ze -na 'de 'bhisa.

* **13:9** Glekiwəli 'wv, we ji -wa nu, -wa kəkwalia, wa -yo nyıma -putu 'na -dılı -budu 'wv -ni.

10 -In -ka -na -libheyii zəkali, -in 'nı mnenei -in 'ka gbonyuu o -yla lənv. We -ka 'sa -mi, mu -wa -Lagoo titee 'nuŋwəzvuzvə sa 'ce.

A 'bhv nikpise 'wv -gbvnya 'bı

11 Amıaa 'de -yi bhla -we -a mia de 'wv. A gano, a 'na ɻwənə 'ylaa -ni. Nu, da -a dia dlızvzvəe gwe, -amıaa gbvwəbhvylı tlvlv -ain -yəla, nu, we ka -sləen cipa.

12 Sabə ka -mə 'yu bə, zlı ka cipa. We 'dəe 'gbv, -a 'bhv nikpise 'wv -gbvnya 'bı, -a 'tide we 'yi. -A mnazi -amıaa 'de la, -a 'ka zlı tv gv.

13 -A zv -amıaa 'dəe 'yliyə sa 'nanvv, zlı 'wv -nənve 'bhisa. Nu 'na 'bhalı -ain -ni. -A -yə nyıma weee 'na -dlı -budu 'wv -ni. -A bhv mətnı -nənve 'bı. -We weee nania -ain dvdv, -a 'na nənv 'sa we le -ni. -A 'bhv -zle -yə zenyi 'bı.

14 A nə -amıaa -Kanyə -Zezu Klisı nənəbhv. Amıaa 'wlukvvn 'na -tvlv amıaa dlıwvnynilii lənve 'bı -ni.

14

A 'na 'bhulu amıaa bheldaa -yəgbv 'wv -ni

1 Nu, -o ka dlı 'nı 'wvtə -Lagə -gv, a ɻwnu o gbv -yo. Sa o yia gbv -yo, a -yo o 'na -salı -zle we -gv -ni.

2 Sa 'bhisa, -o ka dlı 'teə 'wv, o mnenei o 'ka -lu weee li, 'in -o ka dlı 'nia 'wvtə, o 'nı mnenei o 'ka nıme li.

3 -ɔ lia -lu weee, o 'na nyenı -ɔ'ɔ lia nıme 'wv -ni. -ɔ'ɔ lia nıme, o 'na 'bhulu -ɔ lia -lu weee -yəgbv 'wv 'nyumee -ni, nu, -Lagə ka o gbv -yəŋwnu.

4 Nyəo -in -mi, 'in -na bhu nyıme -putuu lub-honvnyə -yəgbv 'wua? O 'ka bhlio, o 'ka 'yligbeda -tvoo, o -kanyəo gbv -wa. Nu, 'yligbeda o yia -tva, -we ka gbv -wa, -Kanyə kaa o la.

5 Nu, nyıma -təlvə pvpalıa 'wlukvvn la nu, 'ylı təlvə mı 'nanvv we -zi we təlvə. 'In nyımaa -zakpa -bhlo -ka 'wlukvvn lapvpalı, -maa nee, 'ylı weee -bhlo. -ɔ -ka -mı, -we -gv o pvpalıa 'wlukvvn la, o -mı we -gv nu, gbvzənu -wa.

6 -ɔ sisaha wee 'ylnya -yo, -Kanyo -yla o nva we le. -ɔ lia -lu weee, -Kanyo -yla o nva we le, 'in o paa -Lagə fuo. -ɔ'lia nıme ni, -Kanyo -yla o nva we le, 'in o pa 'yaa -Lagə fuo.

7 We 'dees 'gbv, -amıa -gaa da 'yliyo, -Kanyoo 'ŋni nya -wa: we 'ni -amıaa 'de teun gbu. Nyıme yabhlogba'c tlı o 'dees 'ŋni nya.

8 -A -ka 'yliyəga, -Kanyoo 'gbv -a gaa 'yliyo, 'in -a -ka tlı ni, -Kanyoo 'gbv -a tla. -A yi tlıoo, -a yi 'yliyəgao, -Kanyoo -nu -a -mıa.

9 Nu, Klisi ka tlı, 'in o yia ganı lv, o 'ka tlıtlınya -yo 'yliyəganya -Kanyo -ze.

10 -Mı, lęe -lu ka 'gbv -na bhu -na bhelii -yo gbu 'wva? 'In -mı 'ya, lęe -lu ka 'gbv -na nyę -na bheli 'wva? Nu, -a 'de weee yia -Lagə 'yu 'yligbea o 'ka -amıaa -yo gbu 'wvbhu.

11 We mı cəlida -Lagəsəbhə 'wvə:

«-Amı, Jejitapę,
 'yliyəga -Lagə,
 in nee aın -yla nu,
 nyıma weee yia 'mı 'yu 'kukolu 'sibhlia,
 'in wa bhlia na 'ŋni.»

12 -Bha -a yia -amıaa lenvgbv gbaa -Lagə 'yu.

-In 'na bhlili -na bheli la -ni

13 -We mıa dees 'gbv, -a 'bhu -amıaa -limaa -yo gbu 'wvbhubhue 'bi. -We a 'kaa lenv, mv -wa nu, -we

'kaa -amıaa bhelia labhlı, -we 'kaa wa gbvnyuu 'yloogblı kwa, a 'na nıvı we wa -yla le -ni.

¹⁴ In -yo -Kanyo -Zeu 'sə mı -bhloo 'gbv, in -yi we 'ji, 'in in mı we -gv nı, -lu yabhlogbəo 'nı pıvn -ka we 'de 'wv. 'In nyıme -ka 'wlukvvn lapvpalı nı, -lu yabhlo ka pıvn, 'in we zea pıvn -ka -lu o -yla.

¹⁵ -We -na lia, -in -ka we 'gbv -na bheli gbvypalı, -in 'nı -sleen zekalıdlı 'wv -ka. Klisi ka -na bhelii 'gbv tlı, we 'dees 'gbv -in 'na salı o la lililuu 'gbv -ni.

¹⁶ -We nania 'yli amıaa -nv nya, we 'na -zelı nyıma təlvaa 'yliya 'wv amıaa 'hnısaqgbv -ni.

¹⁷ Nı, we 'nı lilie -yo nv -mamiee 'gbv -Lagə pılı nyıma 'wlu la. Tıklımımie klaa, 'wvtvtve -dləo klaa, we -yo 'mına -we Zuzu 'Pupa wlaa, we 'gbv -Lagə pılıa nyıma 'wlu la.

¹⁸ -C -ka 'sa Klisi lubho nv nı, o nanı -Lagə dıdvı, 'in nyıma kwalıa o 'hnı.

¹⁹ We 'dees 'gbv, -we nyęa nyıma 'wvtvtve -dləo -yo 'dekpıaa dlı latemanıe, -a -talı we da.

²⁰ Lililuu 'gbv, -in 'na -salı -Lagəo lubho la -ni. Nı, nyıme mneni o 'ka lililu weee li. We mı 'sa 'bhie, -in -ka lililu yabhlo li, 'in we -ka nyıme yabhlo gbvnyuu 'wvkwa, we 'nı 'ylinanı.

²¹ -We nania 'yli, mı -wa nı: -in 'na lili nıme -ni, -in 'na 'manı nv -ni, we -ka nı, mıvı 'ka o labhlı. Gbı weee -we 'kaa -na bheli labhlı, -in 'na nıvı we le -ni.

²² -We mıa de -gv, -we -in zva dlı -gv -na 'dees -nv nya, we -tv -in -yo -Lagə 'sə nyıdı. Nyıme -o nıa gbı le, 'in o 'o dlıa o 'de gbı, 'wvtvtve -dləo mı o -nv nya.

²³ Nı, nyıme -o -ka li dlı lılvıe nya, we 'bigv, -Lagə dlıa o gbı, -we ka gbı -wa, o 'nı li dlızvıvıe nya. 'In lenvgbv weee -we'e 'bhıa -Lagə dlıgvıvıvıe -gv,

gbvnyuu -wa.

15

Sa Klisi nva, -a nv 'sa

¹ Nu, -amia 'tea da 'wv ni, -wa 'nia 'wvtə, -a -sa wa 'wv wa 'Wvylve 'wv. -A 'na nvnu -we nania -ain dvduu 'dekpvə lə -ni.

² -C -ka -mi, o nu o -limaa dvduanano gbu le -mo o nu zvzənuu 'gbu. -A -ka 'sa nu, 'in we təmania wa dli la.

³ Klisi 'dəbhie mia, o 'ni o 'deə dvduanano gbuu datalı. Nu, we mi cəlida -Lagəsəbhə 'wvə:

«Vəli wa vəlia də -mi ni,
-amı wa sa 'yaa 'ñni.»

⁴ -We weee mia cəlida -Lagəsəbhə 'wv bha, we 'ka -ain gbu -sloluu gbu -wa. We -ka 'sa -mi, mu nyə -ain dlitie, mu paa -ain 'kvayli, 'in -we -Lagə gbaa o 'ka -ain 'nyə, 'in -a 'ka we wv.

⁵ -Lagə, -o nyə nyıma dlitie -yo 'kvayli -papıe, 'mo na bhubhoea o 'ka ain 'titə 'nyə, a 'ka wəli -bhlo -ka, 'in sa -Zezu Klisi nva, a 'ka 'sa nu.

⁶ 'In dli -bhlo -yo wəli -bhlo nya, a 'ka -amiaa -Kanyə -Zezu Klisi Dide -Lagəo 'ñni bhli.

⁷ Nu, sa Klisi ñwnua amiaa gbu -yo 'nanuu, a kpukpalı 'sa, we 'ka -Lagəo 'ñni 'ylimani.

⁸ In nee, -Lagə mia, o 'c 'bhulv o wəli -gv la. We 'deə gbu Klisi ka Zuifvu -lubhonuňyo -ze, 'in -we -Lagə gbaa o 'ka wa dəkpası 'nyə, we yia gbuzənu -ze.

⁹ 'In, -maa 'nia Zuifv, -maa 'ka -Lagə bhubhoe -mo nyazidlı ñwee. 'Sa we mia cəlida -Lagəsəbhə 'wv:

«-We mia deə 'gbu na yia -mi fuo paa 'lakpanya weee glaa.

'In -na 'ñni na yia 'ylimania lvv 'wv.»

10 We nee 'yaε:

«'Lakpanya, nyıma -wa -Lago -saa -bha,
a -yo wa 'so li 'mına.»

11 We nee 'yaε:

«'Lakpanya, a 'dε weee -mnını -Lago 'ŋni.

Dvdugv -nyıma weee, a -mnını ɔ 'ŋni.»

12 -Lagəgbvv -falıpanya Ezaii nee 'yaε:

«*-Zeseee zvayli -nyıme yabhlo yia yia.

'Wv ɔ yia -səa ɔ 'ka 'lakpanya 'wlulapılı,

'in wa 'ka ɔ dlı 'wvdlı.»

13 -Lago, -ɔ nyıma dia dlı 'wv, yeli aın 'mına, 'in ɔ 'nye aın 'wvtvtve -dlɔɔ, a ka ɔ dlı -gv zvv 'gbv. We -ka 'sa -mi, amıaa ɔ dlıwvudidie 'ka -gvwvlaylimanıda -tv Zuzu 'Pvpa 'titε nya.

Pəlvv lubho, -wa 'nia Zuifvv -gbe

14 Na bheliaın, in mi we -gv nu, a mi yeda 'nanı nya. Amıaa 'dε -yi gbv duun, 'in sa a 'kaa 'dızvzlv, a -yi we.

15-16 'Bhie, 'səbhə nı datəlvə, in 'kaa amıaa dlı gwlu -sa, in 'nı na 'dε nyeni. -We ka 'gbv na nva we lε, mv ni: -Lago -zelia 'mı -Zezu Klisi lubhonvnyo ɔ 'nanı nya -wa 'nia Zuifv -yla. Mɔɔ -saa -bha 'mı in 'ka wa -yla -Lagəgbv gba, 'in -wa 'nia Zuifv, wa 'ka wlawlalu -we nania -Lago dvdu -ze. Nu, Zuzu 'Pvpa wlulvə -mɔ we.

17 We 'dεε 'gbv, lubho -we -Lago 'nyea 'mı, we mi na 'mına nya, -Zezu Klisi 'wv.

18 Nu, in -ka dlı 'temanı in 'ka gbv yabhlo gba ni, mv -wa -we Klisi nva na gbegbein lε, we 'nı gbv -putu. Na gbegbein Klisi nva lubho, 'in -wa 'nia Zuifv, 'in -maa yia -Lago 'nvnjwe zv. -Li -we nya ɔ nva we lε, mv ni: wəli klaa, lenvgbv klaa,

19 gwedigbv klaa, we -yo -we subhalia nyıme njwegaga, -Lagoo Zuzuū 'titę nya. Sanee in 'bhva *-Zeluzalemv, -zugba na gba da weee -Lagøgbv -we gbaa Klisu -gvgbv, 'in in yia Ililii nyni.

20 Na dlı 'wv -gbv -wa nıı, 'gbenya we 'wv nyıma 'nıı -slı Klisu gbu 'nv, in 'ka -mɔ -Lagøgbv gbaa mni, -mvv yi 'wv nıı, da nyıme -putu 'paa -buduu gwe glu, in 'subha -bha -budu.

21 Sa we mia celida -Lagøsebhę 'wv, 'sa in nva lubho:

«Nyıma -wa -yla wa 'nıı ɔ gbu gba,
'yia wa yia ɔ.

-Wa 'nıı ɔ gbu 'nv,
'wv wa yia we lanva.»

22 Mv nyenia 'mı -zakpa duun, we 'gbv in 'nıı amıaa -gbę nyni.

*Pəlv 'ybha ɔ 'ka *Wləməv mni*

23 -Slęen, lubho in mia wee 'gbenya 'wv nıda, we ka bhıa. In 'ybha in 'ka amıaa -gbę mni, -mvv -zv duun ka 'plı 'gbv,

24 zlı in -ka Esipanyı mni da -mı, 'in na plılia amıaa -gbę. Cıı, in -ka -mɔ mni da -mı na dlı mı amıaa 'uyıe -gv. Nu, 'yıı 'söle na -yo aın yia lia, 'in na dlı mı aın -gv a 'ka 'mı 'wısa na Esipanyı -mni da.

25 Nu, -Zeluzalemv na mniıa -slı, in 'ka -Lagonyıma -wa mia -mɔ 'wısa.

26 Nu, -Zeluzalemvv -Lagonyıma, -wa boba mia 'bhada, Masedvani -yo Akaii -Lagonyıma 'ybha wa 'ka wa 'wısa 'gwęzi nya.

27 Wa 'ybha wa 'ka wa 'wısa, wa -ka yaa we lenu nı, kpagbv wa -saa. Nu, Zuifvv -Lagonyıma

dlilia -Lagəə 'nyulaŋwnaŋwnie 'lakpanya nya. 'Sa -bhlokpadə -maa ka we 'klu -maa 'ka -maa 'ŋnumnie dlili Zuifu nya.

28 Nu, in -ka wee gbu nı bhıa, in -ka -Lagənyıma, -wa mia -Zeluzalemvı 'gwezı 'nye, Esıpanyı na yia mia, 'in na plıha amıaa -gbę.

29 'In, in -yi we 'ji nu, in -ka amıaa -gbę mnı, Klisu 'wutvtve -dləə 'dəbhie nya na yia -mə nynia.

30 Na bheldıan, -we na yıbhalıa aın mənı: a -yo 'mı 'sə, -a 'yı 'klı -a 'ka -Lagə bhubhoe na 'gbu. -Amıaa -Kanyə -Zezu Klisu 'ŋni -yo zekalıdlı -we -Lagəə Zuzu 'nyea -aın, we 'gbu na yıbhalıa we aın.

31 A bhubhoe -Lagə, in yi Zudee -nyıma, -wa'a zva Klısı dlı -gv, kwęe bhlili. A bhubhoe -Lagə 'in -Zeluzalemvı -Lagənyıma 'ka 'wıasie -we in -yo we mia mnıda -yęŋwnu dlı -zənı nya.

32 We -ka 'sa -mı, in mnenei in 'ka amıaa -gbę mnı 'mına nya, 'in -Lagə -ka ɻwnu, in mnenei in 'ka amıaa -gbę nyapę 'yı ya 'səle nya.

33 Nu, -Lagə, -o nyea nyıma 'wutvtve -dləə, o -yo a 'də weee 'sə -mı. -Amenı.

16

Fıısaweli

1 Amıa na nyea -amıaa bhələ Febee yoo. Nu, -Lagəə lubho o nva, -mə Sankleee *leglizı 'wı.

2 Sa -Lagənyıma 'kaa nyıma kpa, a kpa 'sa o -amıaa -Kanyə 'ŋni nya. Gbu weee -we 'wı o -ka aın la, a -sa o 'wı. Nu, o 'də ka nyıma duun 'wısa, we -yo na 'də.

3 Plisılı -yo Akilası, -wa -yo 'mı 'sə nva -Zezu Klisu lubho, a -sa wa fv.

4 Wa ka wa 'dəe nu 'yliyəgagie pəlu 'pa, wa 'ka 'mı gbu 'wəsa. We 'nı na 'dəbhlogbəo 'ka wa 'nanı yibheli: nu, 'lakpanyaa leglizı weee, -maa klaa.

5 -Lagənyıma -wa gbelia 'wlu -mə wa -budu zə, a -sa wa fv.

Epainəti, -o mia na jijli -tale nya, a -sa o fv. Əmə mia, -wa əwnua Klisu gbu -yo, mə -wa wa tıatıa -nyıme -mə -Aziii kibhe lv.

6 Malii -o nva amıaa lubho sa duun, a -sa o fv.

7 A -sa Andlonikusı -yo Zuniasi fv. Wa mı na zvayli -nyıma nya, 'in 'in -yo wa 'səyia -kaslu pla. Nu, ma plaa Klisi 'mı 'yu, 'in wa -yia wa nyıma 'kadı nya o tietienya glaa.

8 A -sa Ampliatusı fv. Na jijli -tale -wa -mə -Kanyə 'wv.

9 A -sa Ulvben fv, mə -yo -ain 'sə nva Klisu lubho. Əmə -yo na jijli -tale Sıtakısı 'sə.

10 A -sa Apeləsi fv. Mə -slolua o 'de -Lagənyıme tıklı nya. A -sa Alistobulu -buduñwəe -nyıma fv.

11 A -sa Ewlodiən fv, nu, na -buduñwəe -nyıme -wa. Nalısisı -buduñwəe -nyıma -wa zva -Kanyə dlı -gb, a -sa wa fv.

12 A -sa Tlifəni -yo Tlifozu fv. Ma nva -Kanyəo lubho. A -sa na jijli -tale Pəlisidi fv. Mə nva -Kanyə lubho duun.

13 A -sa Wlufusı fv. Nu, -Kanyə -saa -bha o. Ə 'nyaa -o mı 'yaa nanı nya, a -sa -məo fv.

14 Asenklići klaa, Flegən klaa, Əliməsi klaa, Patlobası klaa, Əliması klaa, we -yo bhelia -yo bhələa -wa -yo wa 'sə mia, a -sa wa fv.

15 Filologu -yo Zuli klaa, Nele -yo o bhələ klaa, Olenpası klaa we -yo -Lagənyıma weee -yo wa 'sə mia, a -sa wa fv.

16 A sisalı fv 'wvgbigbie nya, -Lagonyıma 'bhisa. Klisü leglizi weeee nee wa -sa aın fv.

'Dızvweli

17 BheliaİN, -we na 'yibhalia aın, mv nı: -wa sisalıa nyıma -yo, a kpa amıaa 'de 'nanvv wa gbegbeİN. -Sloluwelı a 'yıa, wa -ka we gbegbeİN mnınıda -mı, a 'nı nv 'nanvv, 'in wa bhlıa nyıma la. A -yo wa 'sı 'na nənv -nı.

18 We ka gbu -wa, 'sasukpa -nyıma mia, wa'a nv -amıaa -Kanyı Klisü lubho. Wa 'dεe nökplaa lubho wa nva. Welı mənə -nv -yo gbu duun wa gbaa nyıma -yla. We nya wa nva nyıma -kpua -dawli 'wv.

19 'In amıa mia, sa a zıa -Lagı 'nvnwe, we 'dı ka da weeee lamneni. We 'dεe 'gbu, in mı 'mvna 'wı amıaa 'gbu. Nı, in 'yibha a yibheli gbu a 'ka 'nanı 'dεkpua nv, 'in a zı amıaa 'de 'yiliyo a yi gbu nyuu lenv.

20 -Lagı -o wlaa 'wututve -dlıo, mə yia daylı *- Saatan lawıwlalıa amıaa bhı zo.

Nı, -amıaa -Kanyı -Zezu ııwna aın 'nyu la.

21 Timotee, -o -yo 'mı 'sı nva lubho, nee o -sa aın fv. Lusiusı klaa, Zasıon klaa, we -yo Sosipateli -wa mia na -buduñwe -nyıma nya, sa 'yaa aın fv.

22 -Amı, Telitiusı -o celia 'səbhı nı, in -sa aın fv -amıaa -Kanyı -o nva -ain nyıme -bhlo nyaa 'ııni nya.

23 Gayusi nee o -sa aın fv. O -gbıe in -dia la, -mə o -budu zo -Lagonyıma weeee gbelia 'wlu.

'Gbee 'gwęzilazonyı Elasıtı -yo -amıaa bheli Kalıtusı nee wa -sa aın fv. [

24 -Amıaa -Kanyı -Zezu Klısı ııwna a 'de weeee 'nyu la.]

-A 'ylimanı -Lagıı 'ııni

25 -A 'yimanı -Lagɔɔ 'ŋni! We ka gbu -wa, -Lagɔgbu na gbaa -Zeu Klisü daa, mɔ mnenia o 'ka aɪn latemani dlizuzvø 'wø we -gv. -Lagɔɔ zizelu, -we ka bɪ -gwlea 'wø, we gbegbein we 'wlø bhlee.

26 Nu, -sleen mia, we mi zlɪ 'klv. Nyıma weee -wa 'nıa Zuifu, wa mnени wa 'ka we yibheli -we mia cəlida, we gbegbein. Wee 'səbhənya mia, -Lagɔgbvv -falipanya cəlɪ bhaa we. -Lagɔ -ɔ mia 'ylı weee nya, -o 'nıa bhlilida -ka, mɔ gbaa nu, wee wɛlɪ 'wlv zlɪ 'klv, 'in 'lakpanya weee 'ka o dli -gv zv, 'in wa 'ka o 'nʊŋwɛ zv.

27 -Lagɔ -ɔ ka 'dəbhlogbɔɔ -yi gbu, o 'ŋni 'yimanı -Zeu Klisü gbegbein 'ylı weee nya. -Amení.

'Wususlolue loluu 'sεbhε New Testament in Kouya

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kouya

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Information sur le droit d'auteur

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. tous droits réservés.

Ce texte de traduction vous est rendu disponible sous termes du Creative Commons License: Attribution-Noncommercial- Pas de travaux dérivés. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) En outre, vous avez l'autorisation de mettre le texte sous différents formats de fichier, tant que vous ne changez pas le texte ou la ponctuation de la Bible.

Vous pouvez partager, copier, distribuer, transmettre et extraire des parties ou des citations de ce travail à condition que vous incluez l'information sur le droit d'auteur ci-dessus:

- Vous devez donner Attribution au travail.
- Vous ne devez pas vendre ce travail pour en tirer profit.
- Vous ne devez effectuer aucun travail dérivé qui puisse changer les mots ou la ponctuation en l'état des Saintes Ecritures.

Les autorisations au-delà du canevas de cette licence peuvent être disponibles si vous nous contactez au travers de votre demande.

Le Nouveau Testament

en Kouya

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kouya

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

6b111f8e-be6f-55f2-a7a8-c43583754a65